

Én t̄jats̄iee Jesukristoō xikó ts'en kats'én'indó

San Markoo

B̄i ts'én ín̄ijmi Jua Bautistā eén Néná

(Mat̄io 3:1-12; Rk̄a 3:1-9, 15-17; Jua 1:19-28)

1 B̄i ts'én 'b̄its̄iya ént̄jats̄ie xi ch̄jiā k̄joaā Jesukristoō, xi ndií Néná. ²Xikó ts'én k̄jit'a xojon xi kats'én'indó ndā ch̄jinīe'eén Néná xi 'm̄i Isayāa nínga b̄i tsó:

K'iē sanguiyat̄joón ch̄jinīe'énna,
tsi'ē nga kui'íjñánda ndiyáa, nguindyikin ji.

³Nda'yá ngo ndā xi k̄jandayá nangui k̄jitiyaā xi b̄i tsó:

“T'íjñandajnú ndiyáā Ndīaa,
t̄i'ankixijnú ndiyáā kui.”

⁴Kó k̄iā ja'a Juāa nangui k̄jitiyaā tsi'ē nga at̄índā xtaā, kó ín̄ijmi nga sat̄índā tsi'ē nga sa'ínk'oyá yojoō k̄joaā jé x̄i ndyits'en, tsi'ē nga si'anjetakoón. ⁵Kó ngayeje xtā xi t̄jín nangui Judeā kojo ngayeje xtā xi t̄jín nax̄índā Jerusalen, jataxie nga tsint'ieé. Kó Juāa at̄índā kui xtaā ngūijiin̄ ndejé Jordāan, kó k̄iā katsáya jeé.

⁶Kó Juāa n̄jño xi tsajá tsjaā chō to'oyits'en kamánda ni kó ngo t̄jix̄in̄ íkjá ndáyaá, kó ch̄joōbā kojo tsjién x̄i 'bé nguindie k'íjñá jan x̄i iskjinie. ⁷B̄i katsó nga ín̄ijmi:

—Jaskan an ndibá ngo ndā xi t̄jín ngaseé nga'niú, kó ngaskande an t̄soboájinna nga kot̄íjñando an nga sk̄jindóō n̄'niú t̄jix̄índieé. ⁸An ndójoa at̄índāijnú'un, t̄anga kui xi s'ē k̄jindibaā, Asīen Nix̄tiin̄ Néná x̄i kot̄índāijnú.

B̄i ts'én kastindá K̄jisoo

(Mat̄io 3:13-17; Rk̄a 3:21-22)

⁹Kui nix̄tin̄ jan, K̄jisoō jat̄joni nax̄índā Nasaret ngo ngūindie xi tikón nangui Galileā, kó Juāa at̄índā K̄jisoō k̄iā ngūijin̄ ndejé xi 'm̄i Jordāan. ¹⁰Kó nga ts'énfotaxiejin̄ ngūijin̄ ndójoaā, K̄jisoō kamábe nga katjox'a ndi'ak'ajmi jan kó nga Asīen Nix̄tiin̄ Néná jā k̄ji'i tójo má k̄ji'i nga k̄jindibánié. ¹¹Kó kanda'yá ngo ndā ndi'ak'ajmi jan xi b̄i katsó:

—Jí x̄i ndi t̄jóna, 'niú ts̄jat̄jinna ngat'aā ji.

Bì ts'én kachjat'ayákón Kjisoo

(*Matió 4:1-11; Rkq 4:1-13*)

¹²Nguije kamá kui nií, Asién Nìxtiin Néná kijíjo Kjisoo nangui kjitiyaa.
¹³Kó kia kis'ijña yichán nìxtin, kó xindajín Satanaa askot'ayákón. Kó nguijijn cho tamá kis'ijña, kó ndítsjiee Néná kats'enseén Kjisoo.

Bì ts'én íts'iyanii Kjisoo nga kats'én xaá

(*Matió 4:12-17; Rkq 4:14-15*)

¹⁴Kó nguije kananguis'ien ndoboya Juaa, Kjisoo kijí nangui Galilea nga ínijmi éntjásiee Néná. ¹⁵Kó bì katsó:
—Je jatjosón nìxtiin, kó Néná je kotíxoma, tì'ank'oyajnú yojojnú, kó tì'ans'ijinjú éntjásiee Néná.

Bì ts'én tsíchjiaa Kjisoo nijún já xí tsoboá tjio

(*Matió 4:18-22; Rkq 5:1-11*)

¹⁶Kó nga tso'ba Kjisoo t'a ndachíkón xi tikón nangui Galilea, kamábe nda xi 'mí Ximoo kojo nts'ie kui ndaa xi 'mí Jandree, nga nda'ya ndyimején nguijin ndachíkoón, ngat'a xá tjio kats'én kui jaá. ¹⁷Kó Kjisoo bì katsoó:
—Ndibá tjinguinú'un, kó án xí sa'injnú'un nga tasá xta xi k'uítíkoónú nikoó tsi tjio xi konđoboajnú.

¹⁸Kó tì kji'a índomasien nda'yaa, kó kijítjinguui Kjisoo.

¹⁹Kó nguichí boa'a, Kjisoo kamábe nda xi 'mí Sandiyaá kojo nts'ie kui ndaa xi 'mí Juaa, ndíí nda xi 'mí Sebedeo, kui jaá ngo nguiya tjotso je síndo nínga ndyíkóyajin nda'yaa. ²⁰Kó Kjisoo tjien má tsíchjiaa, kó kui jaá nguiya tjotso jee íjñá Sebedeo kui xi na'mii kojo mosoo, kó kijítjinguui Kjisoo.

Bì ts'én kats'éndaya Kjisoo ngo nda xi tjíjijn asién nìxtin xi ndajín

(*Rkq 4:31-37*)

²¹S'e Kjisoo kojo xtaa jachó naxindá Kapernaum, kó nga nìxtin ndikón ts'as'ien ndi'a nínga ndokjoa eén Néná kó íts'iyani nga akóyá eén Néná. ²²Kó xtaa kijíndikoón xikó ts'en akóyá Kjisoo, ngat'a akóyá xikó maá ngo xta xi tjín xá, jmí tsi xikoó já chjiniékjoakitií. ²³Kó kia kui ndi'a nínga ndokjoa eén Néná kis'ijña ngo nda xi tjíjijn nguijin yoo ngo asién nìxtin xi ndajín xi bì katsó nga askandáya:

²⁴—¿Mí xí tjín kjoaa jín, Kjisoo xi chjiani Nasaret? ¿A je kjo'e ni'ínkjiéjñe? Je be an 'yání jí, kó je be an nga ji xi xta tsjiee Néná.

²⁵Kó Kjisoo kats'énxhánjo kui asién nìxtin xi ndajín nga bì katsoó:
—¿Se ni'ín ji, kó tjtaxiejin nguijin yoo kui ndaa!

²⁶Kó kui asién nìxtin xi ndajín 'niú ítsanieyá kui ndaa, kó 'niú askandáya s'e jataxiejin yoo. ²⁷Kó ngayeje xtaa achichí katsakjonní, kó bì katsó nga jak'ie ja nga jan asiyaa xkjin:

—¿Mí ni xī'bi? ¡Kui ndaa ngo ni tjatsie ts'énbokoyá kó xikoó tsi ngo xá tjiín! ¡Ngaskande asién nixtin xi ndajín botixómaá, kó nt'ié'eén!

²⁸ Kó 'niú tsá kanda'yá kjoaa Kjisoo, ngayeje nangui xi tjin Galilea.

Bí ts'én kats'éndaya Kjisoo nchi'yaá Peé kojo kjin xta xi oon

(Matio 8:14-15; Rkq 4:38-39)

²⁹ Kó nguije jatjo ndi'a nínga ndokjoa eén Néná, Kjisoo, Sandiyaá kojo Juaa, kijí ndi'aa nda xi 'mí Ximoo kojo Jandree. ³⁰ Kó nchi'yaá Peé nt'e kji'ijnajo. Kó tī kji'a ki'míyaá Kjisoo, ³¹ kó s'e Kjisoo kijíkontiñaá kui xtachjoón, iskjíbe tsja kó kats'énkjastjien, kó tī kji'a kichjajá nt'ee, kó kui xtachjoón kats'énseén kui jaá.

Bí ts'én kats'éndaya Kjisoo kjin xta xi oon

(Matio 8:16-17; Rkq 4:40-41)

³² Kó nguije ma k'as'ien ts'ueé, nguije kjima'ña, tsanguínjoo Kjisoo ngayeje xta xi oon kojo xi tjiín xindajín yoojo, ³³ kó ngayeje xta naxindaá kamátikó ngantjoaa. ³⁴ Kó Kjisoo kats'éndaya ngayeje tokoya chi'in xi tjiín kjin xta, kó kjin xindajín ts'axié, kó katsjandiéjín nga tsíchjia, ngat'a kui xindajín je be 'yá kui boa Kjisoo.

Bí ts'én ínjimi Kjisoo eén Néná nangui Galilea

(Rkq 4:42-44)

³⁵ Ngo ndiya nga achichí tajnó, nga jñóyá ngasee, jastjien Kjisoo kó kijí ngo nguindie xi kjitiya nga kijíchjiaa Néná. ³⁶ Kó Ximoo kojo xta xi síndojo kijíngase Kjisoo, ³⁷ kó nguije kasakoo, bí katsoó:

—Ngayeje xtaa ndyímongasee.

³⁸ Kó Kjisoo bí katsoó:

—Tjián nangui xi síndo t'a kui nguindiee ts'i'e nga kojo kia k'uinijmi án eén Néná, ngat'a kuí xá jé'e an.

³⁹ Kó boa ts'én Kjisoo ínjimi eén Néná ndi'a nínga ndokjoa eén Néná xi ts'i'e kui xtaa xi síndo ngayeje nangui Galilea, kó ts'axié xindajín xi kis'indojiin xtaa.

Bí ts'én kats'éndaya Kjisoo ngo nda xi tjiín chi'in xi ts'enkjátsón tjixin yojoná

(Matio 8:1-4; Rkq 5:12-16)

⁴⁰ Kó jachókoón Kjisoo ngo nda xi tjiín chi'in xi ts'enkjátsón tjixin yojoná xi asiént'aa tikoó, kó bí katsoó:

—Tsi mejeén kama ti'intsjiejinní chi'inna.

⁴¹ Kó Kjisoo nima kamaá kui ndaa, yejénnié tsja kó kats'énjo, kó bí katsoó:

—Mejénna, ngatama tsjiejón chi'in.

⁴² Kó tī kji'a kichajá chi'in xi ts'enkjátsón tjixin yojoná xí koón kui ndaa, kó kamátsjie. ⁴³ Kó Kjisoo kats'énkjí, kó 'niú ts'aa nga bí katsoó:

⁴⁴—Jé'en, ngatá 'yájín xi 'míyée kui nií, tasá t'enchíin chiná'mií kó takee vojoo, kó te'é ji ngo chjje xikó kji'i xi si'ank'as'ien xi tsó kjoakitii Moisee, tsi'e nga skuie nga je kamádaya ji.

⁴⁵Tanga kui ndaa nguije kijí, íts'iyanií nga ínijmíí ngayeje xtaa kui ni xi kamaá, kuí ni nga Kjisoo nguiti kamájín nda ts'as'ien naxindaá, tasá t'a ndia kis'ijña nínga jmí xtajín, kó jachókoón xta xi chjiani tajña nangui ní.

Bí ts'én kats'éndaya Kjisoo ngo ndá xi majín fí

(Matío 9:1-8; Rkq 5:17-26)

2 Kó nguije ja'a chiboa níxtin, ts'as'ien nguini Kjisoo naxinda Kapernaum, kó tsint'ie xtaa nga nguiya ndi'a tikón Kjisoo. ²Kó achichí xta kamatikó kó ngaskande nguiti kis'iénjín ngase t'a ngantjoaa ndi'aa. Kó Kjisoo kia ínijmi eén Néná. ³Kó s'e jachó xtjeen nínga tikón Kjisoo nijún já xí ndyia'ank'á ngo ndá xi nima xi majín fí. ⁴Kó nga kamájiín jachójo tiñaa Kjisoo kui ndá xi oon, ngat'a achichí xta xi tjín, iskíj'á nk'aa ndi'aa kó kia kats'énkajatjajen nchan xi kji'isoón ndá xi majín fí. ⁵Kó nga kamábe Kjisoo nga s'ijiin kui jaá, bí katsoó ndá xi nima:

—Ji ndi', jée je kini'ánjetakoón.

⁶Tanga nguijiin kui xtaa kis'indojin já chjniekjoakiti xi bí ts'én yjín kon: ⁷“¿Ánní nga boa ts'én chjia kui ndaa? Néná ch'o tjtsoó. ¿'Yá ní xi kamaa sa'ínjetakón ngo jé, a mí tsí tã kuí tsí Néná?” ⁸Kó Kjisoo kamákjín tji'níuú asién níxtiin ni xi ndyits'énkjó nguijin inimaa kui jaá, kó bí katsó nga asíyaá:

—¿Mí kjoa nga boa ts'én ndyits'énkjó inimajnú? ⁹¿Mí ni xi ni'ínjín kji'i ngase xi k'uiín ngo ndá xi majín fí: A nga bí k'uiín: “Jée je kini'ánjetakoón”, axa nga bí k'uin: “Tísítjin, chjábe nchaan kó t'en ji?” ¹⁰Tanga tsi'e nga xchajnú nga ndií ndá xi'iin tjiín nga'niú kuí t'anangui tsi'e nga kamaa sa'ínjetakón jé.

Kó s'e bí katsoó ndá xi majín fí:

¹¹—Kó jí bí t'íxiaán, tísítjin, chjábe nchaan kó t'en ndi'aa.

¹²Kó s'e kui ndá xi nima tjién má jastjén, iskíjbe nchaan, s'e jataxie nguindyikon ngayeje xtaa, kó achichí kijíndikoón ngayejee, kó katsjaá kjoaje Néná nga bí katsó:

—Kjje ngo ndiya yajne ngo ni xi xikoó xi'bi.

Kjisoo bí ts'én tsíchjiaa Matioo

(Matío 9:9-13; Rkq 5:27-32)

¹³Kó tì kijí nguini Kjisoo t'a ndachíkoón, kó kjín xta kijíkontiñaa, kó akóyaá. ¹⁴Kó nga ja'a kjaa, kamábe ndá xi 'mí Lebií xi ndií Alfeoó nga tikón t'a yamíxa nínga machjítjé ni, kó bí katsoó:

—Ndibétjinguini.

Kó Lebií Jastjén kó kijítjinguí Kjisoo.

¹⁵Ngo ndiya nga Kjisoo tikón t'a yamáxa nga ts'énkjinie nño ndi'aa Lebi, achichí má já xí foa'á'yá ton xi machjítjé ni kojo xtajé kojo xta tsi'e Kjisoo xi síndot'ajo, ngat'a achichí kamá xta xi kijítjinguui. ¹⁶Kó já chjiniékjoakitii kojo já fariseoo, nga kamábe nga Kjisoo ts'énkjiniejo nño já xí foa'á'yá ton xi machjítjé ni kojo xtajé, bĭ katsó nga asíyaá xta tsi'e Kjisoo:

—¿Mí ni xĭ'bi, nga mostrojnú ts'énkjiniejo nño já xí foa'á'yá ton xi machjítjé ni kojo xtajé?

¹⁷Kó Kjisoo nga tsint'ié kui niĭ, bĭ katsó:

—Xta xi nda, jmĭ chjiniendiki chjiénjiín, kuí xí oon xi chjieén chjiniendiki. Kó án jmĭ xta xi kixĭ jé'e chjiájan, xtajé xí jé'e chjiáa.

Bĭ ts'én akasíyaá Kjisoo kjoaa kjindiaá

(Matĭo 9:14-17; Rka 5:33-39)

¹⁸Kó xta tsi'e Jua Bautistaa kojo já fariseoo ndyĭts'enkja'a kjindiaá yojoo, kó jachókoón Kjisoo kó bĭ katsoó:

—¿Mí kjoa nga xta tsi'e Juaa kojo já fariseoo ts'enkjá'á kjindiaá yojoo, kó xta tse ts'enkja'ájín kjindiaá yojoo?

¹⁹Kó Kjisoo bĭ katsoó:

—¿A kamarií sa'ín kjindiaá xta xi tĭmá ndi'ibixaan, tjienga kia tikónjo nda xi kuixaan? Tjienga kia tikón nda xi kuixaan kamájín kjindiaá kjoa'a.

²⁰Tanga nga kjochó nĭxtin nga xtjo'óxiín nda xi kuixaan, kó kuí nĭxtiín nga kama k'uúndo kjindiaá.

²¹'Ngojín xta xi nĭño tjatsĭe koóyaá nga kuĭ'íxtió nĭño ngo xtĭj xchá, tsi kje'e ts'én, nĭño tjatsĭe skjĭndiyá nĭño xchaá, kó tsĭe ngase xtjóndiyá xtĭjĭ.

²²Kó tĭ nde ngojín xta xi kuĭndiyá bino tjatsĭe ngo tĭjtĭjĭxín xchaá, ngat'a tsi kje'e ts'én, bino tjatsĭe skjĭndiyá tĭjtĭjĭxín xchaá, kó bino kojo tĭjtĭjĭxín jmĭ chĭj kamájinniĭ. Kuí ni nga bino tjatsĭe tĭjtĭjĭxín tjatsĭe kuĭndiyá.

Bĭ ts'én tsíchjĭa Kjisoo kjoaa nĭxtin ndikoón

(Matĭo 12:1-8; Rka 6:1-5)

²³Ngo ndiya nga nĭxtin ndikón Kjisoo kojo xta tsi'e ja'a ngo nguĭndie nínga tĭjtĭjĭe to ndsokooan nño, kó kui jaá ĩts'iyaniĭ nga ts'axiéndiĭn nítiín.

²⁴Kó s'e já fariseoo bĭ katsoó Kjisoo nga asíyaá:

—¿Mí kjoa nga kui xta tse ndyĭts'en ni xi tsjandĭejín kjoakitĭi nga ni'án nga nĭxtin ndikón?

²⁵Tanga Kjisoo bĭ katsoó:

—¿A jmĭ nĭxtin kĭni'ányajnú xojon xi kĭjt'a ni xi kats'én Ndabiĭ ngo ndiya nga kamáchjieén kojo nga kamábojoó kui kojo xta xi tso'bájo, ²⁶kóts'en ts'as'ien ndi'aa Néná, nga kamá chiná'mi xi 'niú nk'a xaá nda xi 'mĭ Abiataar, kó ĩskjinie kui kojo xtaa pan xi je kĭni'ánk'as'ieen Néná, kui xi tsjandĭejín kjoakitĭi nga skjĭnie kui kojo xtaa, kó tĭ kuí tsĭ já chiná'miĭ xi ma kĭnie, kó ngaskande katsjaá xta xi tso'bájo?

²⁷Kó bĭ katsó ngase Kjisoo:

—Nixtin ndikoón kamánda tangat'anii xtaa, jmi tsi xtaa xi kamánda tangat'anii nixtin ndikoón. ²⁸Kó kuí ni nga, ndií nda xi'in ngaskande kui botixómaá nixtin ndikoón.

Bi ts'én kats'éndaya Kjisoo ngo nda xi kixíya tsja

(Matio 12:9-14; Rka 6:6-11)

3 Kó t̄i ts'as'ien nguini Kjisoo ngo ndi'a nínga ndokjoa eén Néná, kó k̄ia kis'ijña ngo nda xi kixíya tsja. ²Kó kichindá'má Kjisoo tsi'e nga xcha tsi sa'índaya kui ndaa nga nixtin ndikón, tsi'e nga boa ts'én sakoó ngo kjoa nga koónguítain. ³Kó s'e Kjisoo bi katsoó nda xi kixíya tsjaa:

—T̄isítjin kó k'ie t̄indyin ngamasieen.

⁴Kó bi katsó nga asíyaá xta xi ngasee:

—¿Mí ni xi tsjandíe kjoakit̄i nga ma ni'an nga nixtin ndikón: A ni xi nda, axa ni xi ndajín? ¿A ko'naxié'á, axa si'ank'ién nga xta?

Tanga tschjajín kui jaá. ⁵Kó s'e nguije asko'á tamá ngayeje xtaa xi ja'atjijajoón, ndasen kamaá ngat'a ta nisién tajá inimaá, kó bi katsoó nda xi kixíya tsjaa:

—T̄jintie ndse.

Kó kui ndaa yejéntie tsja, kó kamándaya tsja. ⁶Kó nguije jataxie já fariseo, íts'iyani nga índajo xta xi majo Erodee kóts'en sa'ínk'ién Kjisoo.

Bi ts'én kats'éndaya Kjisoo kjín xta t'a ndójoa tsiee

⁷Kó kijí Kjisoo kojo xta tsi'e t'a ndójoa tsiee, kó achichí xta xi chjiani nangui Galilea xi kijítjinguí kojo xta xi chjiani nangui Judea. ⁸Kojo xi chjiani naxindá Jerusalen, kojo xi chjiani nangui Idumea, kojo xi chjiani ngándaá ndejé Jordaán kojo xta xi chjiani ngandee nangui Tiro kojo nangui Sidon, ta nisién kjín xta xi tsint'ie xi kijíkatsijeen. ⁹Kó Kjisoo tschjiajo xta tsi'e, tsi'e nga kui'ijñánda ngo t̄jotso je tangat'anii xta kjín, tsi'e nga kui'índyio'niújin xtaa. ¹⁰Ngat'a achichí kjín xta xi kats'éndaya, kuí ni nga taxkiya ts'ajminiéíi yojoo ngayeje xta xi oon, ta tsi'e nga ta sa'ínjo tsí. ¹¹Kó kji'a nga kui asién nixtin xi ndajín kamábe Kjisoo, indyiat'aa tikoó, kó bi katsoó nga askandáyaá:

—¿Jí xí ndií Néná!

¹²Tanga Kjisoo 'niú kats'énxchánjo xtaa tsi'e nga kotsoyajín 'yání boa kui.

Bi ts'én ja'ájin Kjisoo nga tiejó já apostroo

(Matio 10:1-4; Rka 6:12-16)

¹³Kó Kjisoo kijí ngo ngasón t̄jinguí kó tschjiaa já xí kasasien nii, kó kui jaá kijíkoón. ¹⁴Kó tiejó má já xí ja'ájin, tsi'e nga kjótso'bájo kojo tsi'e nga sanguíya nga kui'ínjimi eén Néná, ¹⁵kojo tsi'e nga k'uiéé xá tsi'e nga kamaa sa'índaya xi oon, kojo kamaa k'oxié xindajín. ¹⁶Kuí xi'bi nga tiejó já xí ja'ájin Kjisoo: Ximoo xi Peé katsoó nga, ¹⁷Sandiyáá ndií Sebedeo, kojo Juáá nts'ie Sandiyáá, kui xi í'ta ja'én Boanarjee, ndií cho'on tsó kui eén,

¹⁸kojo Jandree, kojo Nguiripee, kojo Bartolomee, kojo Matioo, kojo Tomaa, kojo Sandiyá ndií Alfeoo, kojo Tadeoo, kojo Ximoo nda kananistaa, ¹⁹kojo Juda Iskariotee, nda xi jaskan kats'énk'as'ien Kjisoo.

Bì ts'én tsíchjia Kjisoo kjoaa xindajín Belsebuu

(Matió 12:22-32; Rka 11:14-23; 12:10)

²⁰Jaskan ts'as'ien ngo ndi'a Kjisoo, kó tì ingo ndiya nguini nga achichí kjin xta kamátikó, kó nde kamájin iskjinnie ni chinie kui kojo xtaa. ²¹Kó kji'a nguije tsint'ie xtaa Kjisoo, kijjka'á ts'ie nga kjojo, ngat'a je kjimatsabeé Kjisoo katsó.

²²Tanga já chjinekjokakití xi kjindibáni naxindá Jerusalen, katsó nga Kjisoo nga'niuú nda nguitokoo xindajín xi 'mí Belsebuu xó ts'énkjién nga 'boxié asién nixtiin xindajín.

²³Kó Kjisoo énkjin tsíchjiao ni kui jaá, kó s'e bí katsoó:

—Kó ts'en kamaa xindajín Satanaa nga tì kuii k'oxié soboa yoojoo? ²⁴Kó tsi ngo nguindie nínga botixómá ngo nda re jó tjin kama nga skjánjo xkjín, je xchaja kui nguindiee, ²⁵kó tsi xta xi síndo ngo ndi'a tsi jó tjin kama, nguítí kamájin k'uijná ngase. ²⁶Kó tsi xindajín Satanaa kondra k'uijnáa tì kui yoojoo kó jó tjin kama, nguítí tsiejín kamaa nga k'uijná, kó je ta kia tsí tjién jachó.

²⁷Ta'yajín xi kamaa k'os'ien ndi'aa ngo nda xi tjingá'niuú kó s'e sa'ínchejeé ni xi tjiín, tsi tjónjin kui'íta'niú kui ndaa, boa tsí ts'én nga kamaa sa'ínchejeé ni xi tjiín.

²⁸Jakoxi ni xi xiánjnú'un nga kamajetakoón ngayeje jeé ndií xtaa kojo tsi ch'o katso, ta ni xi katso nga kuichjia, ²⁹tanga xi ch'o katsoo Asién Nixtiin Néná, jmí nixtin si'anjetakoón, tasá k'uiéé je ngatsjeé nixtin.

³⁰Ngat'a kui jaá katsó nga ngo xó asién nixtin xi ndajín tikónjiin Kjisoo.

Bì ts'én katsáya Kjisoo 'yání xi naaa kojo nts'ie

(Matió 12:46-50; Rka 8:19-21)

³¹Kó jaskan jachó naaa kojo nts'ie, nditsen kis'indo, kó tsíchjiaa Kjisoo.

³²Kó xta xi síndo nga ngo foa'atjiyajoón Kjisoo bí katsoó:

—Naáa kojo nts'ie nditsen jan síndo kó jí ndyimongasee.

³³S'e Kjisoo bí katsó:

—¿'Yá ní xi naana, kó 'yání xi nts'ie án?

³⁴Kó askotsijeen xta xi síndo nga ngo foa'atjiyajoón kó s'e bí katsó:

—Kuí xi'bí xi naana kojo xi nts'ie án. ³⁵Ngat'a ngayeje xi sa'ínkjatjósón ni xi mejeén Néná kuí xi'ba xi nts'ie án, xi ndichjá án kojo xi naana.

Bì ts'én ijná chiboa Kjisoo kjoaa nda xi atitsojo xojmaá

(Matió 13:10-23; Rka 8:9-15)

4 Kó ingo ndiya nguini akóyá Kjisoo t'a ndachíkoón, kó achichí má xta xi kamátikót'aa nga ngo foa'atjiyajoón, kó Kjisoo ngo tjosjo je kijik'ijñaya, tjenga ngayeje xtaa t'a ndachíkoón kis'indo. ²Kó achichí má ni xi tsíchjiao nga kats'énkjién énkjin, bí katsó nga akóyaa:

³—Nda'yájnú kui nií: Ngo nda xi 'bitjie, kijík'titjie xojmá. ⁴Kó nga ítjie xojmaá, tjin xí ixó t'a ndiyaá, kó kjindibá nisíe s'e iskjinie. ⁵Ingo tjin kuí xojmaá xi ixó nguujin ndijoo, nínga tsiejín ndie tjin, kó tsá katjonts'ién, ngat'a nangajín tikón ndiee. ⁶tanga nga jatjo ts'ueé, kats'éenchjaán ngat'a 'niújín nanga tjimá jamaa, kó kixí. ⁷Ingo tjin kuí xojmaá xi ixó nguujin yandá'yaá, kó nga kamánk'a yandá'yaá, kats'énxí, kó jmí to kis'iejiín. ⁸Tanga ingo tjin kuí xojmaá xi ixó t'anangui xi ndaa, kó kis'iee to, kó ínts'ién, kó kamá xchá, tjin xí kantié to kis'iee, tjin xí ichítié kojo tie kó tjin xí úchan to katsjá nga ngo nga ngo.

⁹S'e bí katsó ngase Kjisoo:

—Xi tjin tji**bonijon** nga ku**int'ie**, ngatint'ie kuí eén.

Bi ts'én katsáya Kjisoo mí kjoa nga énkjín kats'énkjién

(*Matió 13:10-17; Rka 8:9-10*)

¹⁰Kó jaskan nguije kis'ijña soboa Kjisoo, xta xi kis'indot'atiña kojo nga tiejío xtaa, asíyaá kjoaa kui énkjín xi katsáya. ¹¹Kó Kjisoo bí katsoó:

—Jún je ki'míyajnú ni xi tji'maá xikó ts'en botixómá Néná, tanga kui xta xi síndo nditsen jan énkjín xí tjindókjoajo nga tji'míyaá ngayeje nií, ¹²tsi'e nga nda tsi skotsíjen, skuie, tanga kamakjínjiín, kó nda tsi kosiénnijon, ku**int'ie**, tanga kamakjínjiín, tsi'e nga sa'ínsenjiín Néná kó si'anjetakónjiín jeé. ¹³Kó Kjisoo bí katsoó nga:

—¿A makjínjínjúnú kui énkjiín? ¿Ja kóts'en kamakjín nijnú énkjín xi ngasee? ¹⁴Nda xi 'bitjie xojmaá, kuí xí 'bitjie eén Néná. ¹⁵Kó kuí bí xta xi xikoó xojmá xi ixó t'a ndiyaá: kui xta xi nguije ik'ítjiee eén, tanga nguije nt'ie, ta tji'niu ndibá xindajín Satanaa kó foa'áxiín kui eén Néná xi je kamátjie nguujin inímaa. ¹⁶Kó t**i** bo**a** t**i** kon xta xi xikoó xojmá xí kamátjie t'anangui nínga tjin ndijoo: nguije nt'iee eén Néná, t**i** kji'a achichí tsja maá nga kjíbe, ¹⁷tanga nga jmí jamajín, kuí ni nga ta chiboa tsí 'bondíyaá, ngat'a kji'a nga tangat'anií eén Néná foa'atio ngo kjoanima, kojo tsi miyotjngui, t**ji**en má 'bijñamasien ni xi tsi'e Néná. ¹⁸Kó kje'e xta xi bí kon xikoó kui xojmá xi kamátjie nguujin nda'yaá: nt'ie eén Néná, ¹⁹tanga ta soboa nda kjimaá ni xi tjin kuí ngasondiee kó kjoandisoo kjoachoon kojo kjoandikonkoón nií 'bos'ieén kó ts'énxí eén Néná, kó kui nií xi tsjandiejín nga boajaá to. ²⁰Kó kuí x**i**'b**i** xi ik'ítjie t'anangui ndaa: xta xi nt'ie eén Néná kó nda kjíbe, kó kuí xí xikoó xojmá xi tsja kantié, ichítié kojo tie, kojo ngaskande úchan to nga ngo nga ngo.

Bi ts'én akóyá Kjisoo kjoaa ndi'í

(*Rka 8:16-18*)

²¹Kó t**i** b**i** t**i** katsoó nga:

—¿A tjin xta xi ku**í**'t**í** ngo ndi'ixó t**si**'e nga ku**í**'j**ñ**a nguindiee ngo kojo kojo tsi nguindiee ngo n**chan**? ¿A mí tsí ngo ndi'ixó, nk'a k'uijña t**si**'e nga sa'íntsijen? ²²Ngat'a jmíjín ni xi tji'má, xi xchajín mí nií bo**a**, t**i** nde jmíjín

ni xi tikón'má xi xchajín nínga tsijeén. ²³ Xi tjin tji**bonijon** nga kuint'ie, ngatint'ie kuí eén.

²⁴ Kó ti bi ti katsoó nga:

—Nda má tasiénnijonjnu ni xi ndyinda'yájnú, ngat'a ti kuii yachíboá xi si'ankjiénjnu nga xi x'ichiboajnú, ti kuii xi si'ankjién nga x'ichiboajojnú, kó ngaskande kjóson ngasee, kjoaa jún xi ndyinda'yájnú. ²⁵ Ngat'a xi tjiín, koe'eé, kó xi jmíjín, ngaskande ni xi tjiín xi chja'áxiín.

Bi ts'één tijná chiboa Kjisoo kjoaa énkjiín xojmá xi foa'á soboaá

²⁶ Kó ti bi ti katsó Kjisoo nga:

—Nínga botixómá Néná, xikóníi ngo nda xi kui'ítjie xojmá nguijin t'anangui, ²⁷ kó kjófé, kó kjostjien, nga níxtin nga níxtjien, kó xojmaá kji'bínts'ién kó kjimank'a, nda tsi kui ndaa nde bejín kóts'en kjimaxchá ní. ²⁸ Ngat'a nga t'anangui tji'ts'één xchá soboaá kui xojmaá: tjon xkaa tjo, s'e tjo nítiín, s'e mato nítiín. ²⁹ Kó nguije kichjí too, tjien má nanguii kichá nga bichá ngat'a je jachó níxtiín chaan.

Bi ts'één tijná chiboa Kjisoo kjoaa énkjiín xojmaá mostasaa

(Matio 13:31-32; Rka 13:18-19)

³⁰ Kó ti bi ti katsó Kjisoo nga:

—¿Mí ni xi k'uijínachiboanijnú'un nínga botixómá Néná, axa mí énkjín xi sa'inkakíin? ³¹ Xikóníi ngo ndi xojmaá mostasa xi 'bítjie nguijin t'anangui, kuí ndi xojmaá xi ta nisién 'niú chichí ngase ngayeje xojmá xí tjin t'anangui, ³² tanga nguije sitjie, maxchá, kó kuí yaá xi 'niú je kojo xi nk'a ngase ma ta boajínni ngayeje yá xí kji'ítjieé, kó achichí 'niú tsingá ma tjiaa, ngaskande nisie xi tjin nk'a jan kia fochó ts'enda ndoboaa nguindie tjink'ieén kui yaá.

Bi ts'één katsáya Kjisoo kjoaa kóts'en kats'énkjién énkjiín

(Matio 13:34-35)

³³ Kó kjín énkjín xikoó xi'bi xi kats'énkjién Kjisoo nga tsíchjiajo eén Néná, ta xikó ts'en kamákjínrii kui xtaa. ³⁴ Jmí níxtin nga énkjínjín kats'énkjién nga tsíchjiajo xta ts'i'e, tanga xta ts'i'e katsáya t'axín chan chaan ngayeje nii.

Bi ts'één kats'énk'íxió Kjisoo tjoó kojo ndachíkoón

(Matio 8:23-27; Rka 8:22-25)

³⁵ Kui níxtin jan nguije kjimajñoó, Kjisoo bi katsoó xtaa:

—Tjián ngándá xí ingoboá jan.

³⁶ Kó kats'énkjé xta kjíin, kó tsanguínjo Kjisoo nguiya kui tjo'tso je xi ta kó tikoón, kó tjin xta xi kijtjinguui xi tjimáya kje'e tjo'tso je. ³⁷ Kó nga tjimájin nguijin ndaa kjindibá ngo tjo 'niú xi ndeskande ts'enk'ás'ién má ndójoa nguiya tjo'tso jee, kó ngaskande je matíngándá má. ³⁸ Kó Kjisoo kji'ifé ngaxton tjo'tso jee, kó ngo nibínguitoko kats'énkjién. Kini'ánkja'aá kó bi ki'míi:

—¡Jí mostro! ¿A ndasénjiín nga je matingándá?

³⁹Kó jastjien Kjisoo, kó 'niú tsíchjiajo tjoó s'e bí katsoó ndachíkoón:

—¡Xió! ¡Xió tindyin!

Kó tjien má kixixió tjoó kó s'e kis'ie xió xió. ⁴⁰Kó s'e bí katsoó xtaa:

—¿Anní nga ndyindokonjnú? ¿A s'ijinjinjú?

⁴¹Kó achichí katsakjonní kui jaá, kó jak'ie ja nga jan bí katsoó xkjín:

—¿'Yá ndaa xi'bi, nga ngaskande tjoó kojo ndachíkoón nt'ie'eén?

Bí ts'én kats'éndaya Kjisoo jó já xí tjíjin asién nixtjin xindajín

(Matío 8:28-34; Rkq 8:26-39)

5 Kó nga jachó ngándaá ndachíkoón, nanguii xta Jerasa. ²Kó nga jatjajen Kjisoo tjosso jee, tjien má jachókoón ngo nda xi tjíjin ngo asién nixtin xi ndajín. ³Kui ndaa nangoximik'ien kjindibáni, ngat'a kia kis'ijña kó ta 'yájín xi kamá iskjíbe, nda tsi n'niú kichá it'a. ⁴Ngat'a je sa kjín ndiya ik'ít'a'niú n'niú kichá se kojo tsja, kó ta ngongá iskjtindsó n'niú kichaa, kó ta 'yájín xi kamá'niú. ⁵Kó nixtin kojo nixtjien kistso'ba nga askandáyaboa nguijin k'ijñaá kojo nangoximik'ieen, kó kats'én'ón maá yojoo nga tsatiee ndijo kui ndaa. ⁶Kó ta kjin ts'éndibáni Kjisoo nga kamábe kui nda tsabeé, tsangá má kijíkoón kó tjien má asiént'aa tikoó. ⁷Kó askandáya má nga bí katsoó Kjisoo:

—¿Mí ni xi tjiín kjoaa an, Kjisoo', ndíí Néná xi tikón ndi'ak'ajmi jan!

¡Tí'ingate'e Néná, nga jmí kjoanima ni'ínk'atijín ní!

⁸Boa ts'én tsíchjia kui nda tsabeé ngat'a Kjisoo bí katsoó:

—¡Jí asién nixtin xi ndajín, tjítaxiejín nguijin yojoo kui ndaa!

⁹Kó Kjisoo bí katsó nga asíyaá:

—¿Kó 'mif?

Kó bí katsoó kui ndaa:

—Lejion 'mína, ngat'a ta nisién kjín má jin.

¹⁰Kó kui ndaa achichí 'niú tsí'aa Kjisoo tsí'e nga kjinjín sanguíya kui asién nixtin xi ndajín. ¹¹Kó kia t'a k'ijñaá tjimá t'a kjín chinga xi ndyikjien, ¹²kó kui xindajín, 'niú tsí'aa Kjisoo nga bí katsoó:

—Nanguíejne nínga síndo kui chingaa, tsí'e nga kuitjás'ienjinjne yojoo.

¹³Kó Kjisoo katsjaá kjoa, kó kui asién nixtin xi ndajín jataxiejin nguijin yojoo kui ndaa, s'e ts'as'ienjin nguijin yojoo chinga kjín. Kui chingaa ma ra tsí ta jó mī, kó taxkiya tsanga tsabé ngo nínga nk'a kó kia ixó ngándá nguijin ndachíkoón nínga jesón ngándá ngayejee.

¹⁴Kó kui já xí ndyikoón kui chingaa tsangá má kijí nguijin naxindaá kojo t'a ndia nga ínijmi ni xi kamá kīaa, kó xtaa nguije ki'míyaá, kijíatsijeen mí ni xi kamaá. ¹⁵Kó nguije jachó kui xta kjín nínga tikón Kjisoo, kó nga kamábe nga kia tikón'taa kui nda xi kis'ijnajin xindajín, nga je ts'ényajá njñoó kó je nda tikón, achichí katsakjonní kui xtaa. ¹⁶Kó kui xta xi kamábe ni xi kamaá kui nda xi kis'ijnajin xindajín kojo ni xi kamaá chingaa,

ínjimií xta xi ngasee. ¹⁷Kó xtaa 'niú tsí'aa Kjisoo tsí'e nga kjetjo kui nguindiee.

¹⁸Kó nga ts'as'ien Kjisoo nguuya tjetso jee, nda xi kis'ijñajin xindajin 'niú tsí'aa tsí'e nga kjojo. ¹⁹Tanga Kjisoo katsjandiejin, tasá bi katsoó:

—T'en ndí'aa, t'enchiin xingui ji, kó t'ínjimií ni je xi kats'énjoo Néná, kjo kóts'en nga kamánimaa ji.

²⁰Kó kui ndaa kijí, kó íts'iyanií nga ínjimií ngayeje xta naxindá xi chjiani nangui xi 'mí Dekapoli, kjoaa ni xi kats'énjo Kjisoo, kó ngayeje xtaa achichí kijindikoón.

Bi ts'én kats'éndaya Kjisoo ngo tsakjin kjo ngo xtachjoón

(Matio 9:18-26; Rka 8:40-56)

²¹Kó nga kijí nguiní Kjisoo ngándá jan nga ja'atioya ngo tjetso je, achichí xta kamátikót'aa, kó kui kja kis'ijña t'a ndaa. ²²Kó jachókoón Kjisoo ngo nda nguitokoo ndi'a nínga ndokjoa eén Néná xi 'mí Jairoo, kó nguie kamábe Kjisoo, asiént'aa tikoó, ²³kó achichí 'niú tsí'aa Kjisoo nga bi katsoó:

—Ndi tsakjinchína je kji'me, t'enje chií ní kó t'enk'ijñiséen ndse tsí'e nga kjetjo'a kjo tsí'e nga k'uijña ngasondie.

²⁴Kó s'e Kjisoo kijjjo Jairoo, kó achichí xta nijan kijjjo xi ndyi'bindyio'niú má. ²⁵Kó ngo xtachjoón xi tiejó nónií nga tjiin chixójín, ²⁶achichí kjoanima je ja'atio nga kjín chjiniendiki xi je kats'énjo, kó je kats'énkjié ngayeje toon, kó jmí ni kamáchjijín ni xi je kini'aán ngat'a tasá má kamá 'niú ngase chi'ijn. ²⁷Nga tsint'ie kjoaa Kjisoo, kui xtachjoón kijíkóntiñaa ngaxton kó kats'énjo ngandee njño. ²⁸Ngat'a bi katsoó: “Nde ta njño xí sa'injo an, kó kjetjo'a an.” ²⁹Ti kji'a kixixió chixójín, kó tsijen kamaá vojoo nga je kamándaya kui chi'in xi koon. ³⁰S'e Kjisoo kamákjín tji'niúú nga ngo nga'niú jatjoo vojoo kó bi katsoó nga asíyaá xta kjíin:

—¿Yá xí kats'énjo chingana?

³¹Kó s'e bi katsoó xta tsí'e:

—Ye nde nde nga xta kjíin ts'én'bindyio'niúú kó: “¿Yá xí kats'énjona?”, t'íse ji.

³²Kó askotsijeen xtaa nga ngo foa'atjijajoon, tsí'e nga skuie 'yání xi kats'énjo. ³³Kó s'e kui xtachjoón, katsakjonni kó jatsiendikón má ngat'a je be ni xi kats'én, kó kijíkasiént'aa tikoó kjen Kjisoo, kó kja katsáyaá ngayeje ni xi kamaá. ³⁴Kó Kjisoo bi katsoó:

—Jí chjoón, kjoas'ijjin xí je ts'axié'aa, t'en xió xió ji, je kamándaya chi'in xi koon.

³⁵Ti ts'enchjia ngase Kjisoo, nga jachó já xí kjindibáni ndi'aa nda nguitokoo ndi'a nínga ndokjoa eén Néná nga bi katsoó na'mii kui tsakjinchí:

—Je k'ien tsakjin, ¿mí tsja tini'inxti ngasee Mostroo?

³⁶Tanga Kjisoo, nde kjaín kats'enseén kui jaá, kó bi katsoó nda nguitokoo ndi'a nínga ndokjoa eén Néná:

—Ngata ndakinjín ma ji, ta tì'ins'ljín tsí ji.

³⁷Kó Kjisoo katsjandiéjín nga kje'e xta xi kijítjinguui, ta Peé tsi, kojo Sandiyaá, kojo Jua nts'ie Sandiyaá xi kijíjo. ³⁸Kó nguije jachó ndi'aa nda nguitokoo ndi'a nínga ndokjoa eén Néná, kamábe Kjisoo nga xtaa kamákjaán kojo nga 'niú ndyikjandá. ³⁹Kó nga ts'as'ien Kjisoo ndi'aa, bi katsó:

—¿Mí kjoa nga kjimakjánjnú kojo nga ndyicha'ájnú? Tsakjinchií, kje 'méjín, ta kji'ifé tsí.

⁴⁰Kó xtaa tsajnókie Kjisoo. Tanga kui kats'énkjataxie ngayeje xtaa kó tsíchjiaa na'mii kojo naaa kui tsakjinchií kojo xta xi tso'bájo kó ts'as'ien nínga kji'ijña tsakjinchií. ⁴¹Kó Kjisoo iskíbe tsja tsakjinchií kó s'e bi katsó:

—Talitá Kumi (Tsakjinchií, jí xí ts'énychjiajoo, tísítjin: tsó kui eén).

⁴²Kó tì kji'a kui tsakjinchií xi tiejó noó, jastjien kó kists'o'bá. Kó xtaa achichí kijíndikoón. ⁴³Kó Kjisoo boa katsoó xtaa tsi'e nga ta 'yájin xi k'uiyaa kui ni xi kats'én, kó tsí'á tsi'e nga ko'e'éé ni chinie kui tsakjinchií.

Bì ts'én kijíndikoón xtaa kjoa Kjisoo

(Matío 13:53-58; Rka 4:16-30)

6 Kó Kjisoo jatjo kui nguindiee s'e kijí nanguii, kó nijan kijíjo xta tsi'e. ²Kó nga jachó nixtin ndikoón, Kjisoo íts'iyanií nga akóyá nguuyaa ndi'a nínga ndokjoa eén Néná. Kó achichí má xta xi tsint'ieé, kó kijíndikoón nga bi katsó nga asíyaa xkjin:

—¿Ná ts'axié ni kui ndaa ngayeje kui nii? ¿Ná kijíkja'á ní kui kjoakjintakoón, kojo kui kjoandikón xi ts'en ní nguuya tsja? ³¿A kuijín ndaa nda chjinieyaa, ndií Nariyaa, nts'ie Sandiyaá, Kosiee, Judaa kojo Ximoo? ¿A k'iejín síndojona ínychjín ndichjá?

Kó kamámejénjiín kats'énseén Kjisoo. ⁴Tanga Kjisoo bi katsoó:

—Tajñaní nga yandikón ngo nda chjinie'eén Néná, tanga yandikónjin nanguii kojo nguijjin xta xkjin kojo ndi'aa.

⁵Kó Kjisoo nde ngo kjoandikón kats'énjin nanguii, ta chiboa tsí xta xi oon xi kats'éndaya nga yejénnie tsja. ⁶Kó Kjisoo achichí kijíndikoón kjoaa nga kis'ijinjín kui xtaa. Kó kijí ndi nangui xi síndo t'a kiaa nga akóyá.

Kjisoo bí ts'én katsjáxaá nga tiejó xtaa

(Matío 10:5-15; Rka 9:1-6)

⁷Nguije tsíchjiaa nga tiejó xtaa, íts'iyanií nga katsanguiya xkí jó jó, kó katsjaá xá tsi'e nga kamaa k'oxié asién nixtin xi ndajín. ⁸Kó atíxomaa nga jmí ni koa'ajín tsi'e ndiyaá, tì nde pan, tì nde stsa, tì nde ton koa'ajín t'a tjixín, ta ngo tsí yanísie xi koa'a. ⁹Kojo ngo tsí 'niú tjixíndié xi koóyá, tanga kamájín jó chinga koa'a. ¹⁰Kó bi katsoó:

—Ta nínga kuitjás'ienjnú ngo ndi'a, kia tindyionjnú ngaskande nga kjojto nguínjnú kui nguindiee. ¹¹Kó tsi ngo nguindie xi ndajín si'anjojnú tì nde kuint'iejínjnú én xí kondókjoajnú, tjetjójnú kiaa kó t'ítsaniejnú xa xi koa'a

tjixíndiéjnú, tsi'e nga skuie kui xtaa nga ndajín kji'i ni xi kats'én. Jakoxi ni xi xiánjnú'un nga níxtin nga kamajeé xtaa, chiboa ngase kamajé xí sakoó xta naxíndá Sodoma kojo Gomorra ta boajín xikó kji'i ni xi kamaa kui xtaa xi boá sa'ínjojnú.

¹²Kó jatjo xta tsi'e Kjisoo nga ínijmíi xtaa nga sa'ínk'oyá yojoo kjoaa jé xí ndyits'en. ¹³Kó kjin xindajín xi ts'axié, kó kjin xta xi oon kats'éndaya nga katsanguijon isti.

Bí ts'én k'ien Jua Bautistaa

(Matio 14:1-12; Rka 9:7-9)

¹⁴Kó nga tsint'ié nda re Erodee kjoaa ni xi kats'én Kjisoo, ngat'a 'niú ton ton kanda'yaá ja'eén, kó bí katsó:

—Jua Bautistaa boá xi ja'á'yaá ngujiin xta xi jesón, kuí ni nga tjiin nga'niú nga ts'én kjoandikón.

¹⁵Kje'e xta xi bí katsó:

—Elíaa boá.

Kó kje'e xi bí katsó:

—Ngo nda chjinie'eén Néná, xikoó já chjinie'eén xchaá Néná.

¹⁶Tanga nga tsint'ié kui nií nda re Erodee, bí katsó:

—Juaa boá. Kui nda xi an katsja an kjoa nga ikichásén toko kó ngot'e je ja'á'yaá, ngujiin xta xi je jesón.

¹⁷Ngat'a tí kuí ni Erodee xi katsanguiya nga katsanguis'ien ndoboya Juaa, kó ita'niú níniú kichá nguia ndoboya jan tangat'anií Na'erodiaa, chjoón nts'ie Erodee xi 'mí Nguiripee, Erodee kis'ijñajo Na'erodiaa. ¹⁸Ngat'a Juaa bí katsoó Erodee:

—Kjoakitii tsjandiejín nga chjoón kama chjoón nda nts'ie.

¹⁹Kó kuí ni nga Na'erodiaa ch'o kamaá Juaa kó kamámejeén kats'énk'ién, tanga kamájiin, ²⁰ngat'a Erodee katsakjonní Juaa, kjoaa nga ta nisién ngo nda xi kixi kamá kojo tsjie kistso'bájo yojoo kó kuí ni nga askoon. Kó kji'a nga tsint'ié ni xi katsáya Juaa nde bejín mí xí sa'ínkjó, tanga tí kuí xí tsja kamaá nga tsint'ieé. ²¹Kó ta kji'á má kasakondieé nga kats'én ngo s'ué Erodee nga jachónó, kó jachókjiniejo nño ngayeje já chon kojo já nguitokoo jajún, kojo xta xi yandikón xi síndo nangui Galilea. ²²Kó nga ts'as'ien tsakjín Na'erodiaa, kitié, kó achichí tsja kamaá Erodee kojo xta xi síndot'ajo yamíxa. Kó nda ree bí katsoó kui tsakjín:

—Ta ni xi mejeénri chjie'e ní kó tsjaa.

²³Kó bí katsó:

—Nguiboanéná nga ta ni xi chjie'e ní, tsjaa, ngaskande masien nguindie nínga botixoma an tsi mejeén.

²⁴Kó nga jatjo kui tsakjín bí katsoó naaa:

—¿Mí xi kuí'áa ree?

Kó naaa bí katsoó:

—Chjie'ééé toko Jua Bautistaa.

²⁵ Kó s'e kui tsakjiín tsá kijíkon nguinií nda ree, kó bi katsoó:

—Mejénna nga k'uiyé tiboá ni toko Jua Bautistaa ngot'e má.

²⁶ Kó achichí ndasen kis'ijña nda ree, tanga kjoaa nga je katsjá ts'oa, kó nga ngayeje xta xi síndojó t'a yamíxaa tsint'ieé kui nií, kuí ni nga kjoa'niutjinnií nga kats'énkijatjosoón kui tsakjiín. ²⁷ Kó tjién má nda ree katsanguiya ngo ndajuun xi katsjaá kjoa nga kjo'e'éjoo toko Juaa. ²⁸ Kó kui ndajuun kijí nguiya ndoboya jan kó tsatiesen toko Juaa, s'e íyá ngo tiboá kó katsjaá kui tsakjiín, kó kui tsakjiín naaa katsjaá toko Juaa.

²⁹ Nga tsint'ieé xta tsi'e Juaa kui ni xi kamaá, jachókja'á yojo k'ieen Juaa s'e kijíkanijín.

Bi ts'én kats'énkjién Kjisoo ún mi xta

(Matío 14:13-21; Rka 9:10-17; Jua 6:1-14)

³⁰ Kó s'e já apostroo kamátikójo Kjisoo, kó ínjimí ngayeje ni xi kats'én jojo ni xi akóyá kui jaá. ³¹ Kó Kjisoo bi katsoó kui jaá:

—Jabíjnu'un ngayejejú, tjián ni'ankja'yá chíí ngo nguindie xi xió kji'i.

Ngat'a achichí má xta xi boá fi boá ndiboá kats'én, kó ngaskande jmi nguindie kis'iejiín nga iskjinie nño. ³² Kó ngo tjosso je kijíya nga kijí ngo nguindie xi kjitiya. ³³ Kó kjín xta xi kamábe nga kijí, kó kamákjiín nga Kjisoo jojo xtaa xi'ba, kó kui xta kjiín kijíyise, kó kui tjón ngase jachó kui nguindiee. ³⁴ Kó nga jatjajen Kjisoo tjosso jee, kamábe xta kjiín, kó nima kamaá ngat'a kui xtaa tjimá xikó maá chotsanga xi jmi ndiájiín, kó íts'iyanií nga kjín ni akóyá. ³⁵ Kó nguije kamánguixooón, xta tsi'e Kjisoo kijíkontiñaá Kjisoo kó bi katsoó:

—Kji'itiyá kui nguindiee kó je kamánguixón. ³⁶ Tí'inkjí kui xtaa 'ne, tsi'e nga koeje nínga jnoo jojo ndi nangui xi síndo tiñaá tsi'e nga k'otsie chíí ni xi skjinie.

³⁷ Tanga Kjisoo bi katsoó:

—Jún te'éjnu ni xi skjinie.

Kó bi katsoó kui jaá:

—¿A mejeénri nga konguin'ñátsiéjne jó úchan poxo ton ndenario pan, tsi'e nga koe'eé ni xi skjinie kui xta kjiín?

³⁸ Kó Kjisoo bi katsoó:

—¿Kó tjín má pan xi kich'ájnú jún? Tanguínk'íxkijnú.

Nguije kamábe kui jaá kó tjín má, bi katsoó:

—Ún pan jojo jó tjio.

³⁹ Kó katsanguiya xta tsi'e, tsi'e nga ngó tjín ngó tjín kui'índotikó nguijin ndixchoo xtaa, ⁴⁰ kó xki ichítieé ichítieé jojo xki úchan úchan kis'índo. ⁴¹ Kó s'e iskjíbe pan xi uún jojo tjio xi joó, askotsijen nk'a jan, kats'énchikonñé, s'e akjángá paan kó katsjaá xta tsi'e, tsi'e nga kjen kui'índo, kó kui tjio xi joó kats'énkja'asoón ngayeje xtaa. ⁴² Kó ngayeje xtaa iskjinie, kó kitsie chan chaan. ⁴³ Kó ngui tiejó nisenya tjikítsie kamá xii pan jojo tjio xi katjo'ó'yá nga ts'anguii. ⁴⁴ Ma ra tsi ta ún mi já xi'in xi iskjinie.

Bi ts'én kistso'ba Kjisoo ngasoón ndachíkoón*(Matío 14:22-27; Juq 6:15-21)*

⁴⁵Kó tjién má Kjisoo kats'eén kjoa'niu xta tsi'e, tsi'e nga koejeya ngo tjotso je, nga koejetjón kiá naxindá Betsaida ngándá xi ingoboá jan, tjienga kats'énkixot'a xta kjiín. ⁴⁶Kó nguije kijí xtaa, Kjisoo kijíkijin naxii nga tsíchjiaa Néná. ⁴⁷Kó nguije kjima'ña, tjotso je xi tjimáya xta tsi'e je kjochó ngamasieen ndachíkoón. Kjisoo kis'ijña soboá t'achjindiee. ⁴⁸Kó nga kamábe nga achichí nga'niú ndyits'en kuí jaá nga ndyikjindaá tjotso jee, ngat'a tjoo xtjién toko tjotso jee ye'eé, kó nguije ndiba'ásieén, Kjisoo kijíkoón kui jaá nga kistso'básón ndachíkoón kjoa'at'arií xtaa katsaki. ⁴⁹Kó kui jaá nga kamábe nga tso'básón ngasoón ndachíkoón, sien boá, katsó, kó askandáya ndikón, ⁵⁰ngat'a ngayejee nga kamábe kó achichí katsakjonní. Tanga tjién má tsíchjiajo Kjisoo kui jaá nga bi katsoó:

—iTi'an'niútakónjnú, án boá, ngata ndakonjín majnú!

⁵¹Kó nguije ts'as'ien Kjisoo nguiya tjotso jee kixixió tjoo, kó achichí kijíndikoón kui jaá, ⁵²ngat'a kjie ndajín makjiín kjoandikón xí kats'én Kjisoo nga kats'énkjín paan kojo tjioo, ngat'a ta kó tajá síndo ngase inimaa.

Bi ts'én kats'éndaya Kjisoo xta xi oon xi tjín nangui Jenesaret*(Matío 14:34-36)*

⁵³Nguije kamá nga ja'atio ndójoa tsiee, Kjisoo kojo xtaa jachó nangui Jenesaret, kó íta'niú tjotso jee t'achjindiee. ⁵⁴Nga jataxiejo Kjisoo xtaa nguiya tjotso jee, xta xi ngasee tjién má kamábe nga Kjisoo. ⁵⁵Kijí ngayeje nangui xi tjín t'a kui nguindiee, kó íts'iyanií nga tsanguínjoo xta xi oon xi nchan má kjiyojosoón xkjín ta nínga tsint'ie nga tikón Kjisoo. ⁵⁶Kó ngayeje nguindie nínga jachó Kjisoo, tsi ndi nangui xixí, tsi naxindá 'niú kojo tsi jno, nínga síndo xi oon, nguiya ndiyátié askoyá kó 'niú kichjiá'aá tsi'e nga nde ta njño xí si'anjo, kó ngayeje xta xi oon xi kats'énjo njño Kjisoo kamándaya.

Bi ts'én katsáya Kjisoo ni xi sa'indándí xtaa nguindyikon Néná*(Matío 15:1-20)*

7 Kó kamátikónié Kjisoo já fariseo kojo já chjiniekjoakiti xi kjindibáni naxindá Jerusalén. ²Kó kui jaá nga kamábe nga xta tsi'e Kjisoo aniéjónjín tsja nga ndyikjinie ni chinie. Kats'énkijatjósónjín kui kjoaxchá xí tikoón nga moniejón tsja, kó tsíchjiata'in. ³Ngat'a já fariseo kojo ngayeje já judioo kis'iee ngo kjoaxchá xta xi xchá, nga skjiniejín nño tsi tjónjín nda konjón tsja. ⁴Kojo nguije kjoe'e ní nditseen tsi tjónjín konjón tsja, jmi ni skjiniejín. Kó kjín ngase kjoaxchá xí ts'én kuí jaá xikoó: nga monieya ni xi 'yóyá ndójoaa, monieya tjindójoaa, kojo tikokícháa, kojo nchan xi foyojosón. ⁵Kó bi ts'én asíya já fariseo kojo já chjiniekjoakiti:

—¿Mí kjoa nga xta tse ndyibendikónjín kjoaxchaá xta xi xcháná, ngat'a ndyimonieójnjín tsja nga ndyikjinie ni chinie?

⁶S'e Kjisoo bi katsó:

—Xta jókjen, kjenní ni xi katsó nda chjinie'eén Néná xi 'mí Isayaa nga bi ts'én ít'a xojon:

Kui xta naxindaá tã ts'oa tsí nga bendikónna,
tanga inimaa achichí kjin tikónnii an.

⁷Tã kjoanda ní nga ndyits'endikónna,
ngat'a ni xi ndyibokoyá, kjoabotíxomaa xtaa boá.

⁸Ngat'a jún 'b'íñámasienjnú kjoabotíxomaa Néná, kó kia ndyimonguítjinguíjnú kjoaxchaá xtaa.

⁹Kó bi katsó ngase Kjisoo:

—Ndyiyandikónjínjnú kjoabotíxomaa Néná tangat'anii nga ndyini'ánkjatjosónjnú kjoaxchájnú. ¹⁰Ngat'a bi katsó Moisee: “Chendikín jí na'mii kojo naaa”, kó “Xi ngat'íkojoo katsoo na'mii kojo naaa, je kats'énk'ién yoojoo.” ¹¹Tanga jún bi ndyi'míjnú, nga ngo ndi kama bi katsoo na'mii kojo naaa: “Kamájin kosikoojoo ngat'a ngayeje ni xi tjínna je korban kamá” (Chjie xi je tsi'e Néná, tsó kui eén), ¹²kó tì boá 'míjnú nga kui xta xi kui nii katso nguítí jmíjín kjoa'niu nga kosíkojo na'mii kojo naaa. ¹³Kó boá ts'én ni'ánchjijínjnú eén Néná nga kui kjoaxchaá ndyibokoyájnú xtaa. Kó kjín ngase ni xi xikoó xí'bi xi ndyini'ánjnú.

¹⁴Kó Kjisoo tsíchjiaa ngayeje xta kjíin kó bi katsoó:

—Nda'yájnú'un ngayejejnú kó ngatamakjínjnú: ¹⁵Ngayeje ni xi ndibaní nditsen jan xi k'os'ien yoojoo xtaa kuijín nií xi ts'endándí nguindyikón Néná, tanga kuí ni xi fotjoo inimaa xi ts'endándí. ¹⁶Xi tjín tñbonijon nga kuínt'ie, ngatint'ie, kó ngatamakjín kui eén.

¹⁷Kó nguiee íñámasien Kjisoo kui xta kjíin, ts'as'ien ngo ndi'a, kó xta tsi'e asíyaa kui énkjín xi tsíchjia. ¹⁸Kó Kjisoo bi katsoó:

—¿A tì nde jún makjínjínjnú? ¿A kó makjínjínjnú nga ngayeje ni xi skjjinie xtaa nga kuijín nií xi sa'índándí nguindyikón Néná, ¹⁹ngat'a jmí tsi inimaa k'os'ien ni xi skjjinie, ngants'oa nga k'os'ien, kó nguiee ndi'amindí jan fochó?

Kó kuí nií katsó, ngat'a tsjie ngayeje ni xi chinie. ²⁰Kó bi katsó ngase Kjisoo:

—Ni xi fotjonii inimaa xtaa, kuí nií xi ts'endándí nguindyikón Néná.

²¹Ngat'a ngaskande nguíjin inimaa xtaa ndibaní ni xi ch'o kji'i xi ts'énkjó, xikoó xta xi ndyits'ént'aa kjoa xkjín, xta xi ch'o ndyits'énjo yojo ndikoón, kojo xta xi ndyits'enk'ién inima, ²²kojo xta xi ndyits'enchéjé, xta xi xke ni, xta xi ndyits'en kjoaton, xta xi ndyi'boncha, xta xi mejeén ch'o sa'ínjo yoojoo, xta xi onkon, xta xi ch'o a, kojo xta xi nk'a xi yi'i ndyi'boxiye yoojoo, kojo xta xi tá kitikjoa maa yoojoo. ²³Ngayeje kui ni ch'o kji'i xi nguíjin inimaa xtaa fotjo, kó kuí nií xi ts'endándí nguindyikón Néná.

Bì ts'én kats'éndaya Kjisoo tsakjiín ngo xtachjoón xi jmí tsi judio*(Matio 15:21-28)*

²⁴Kó nguije jatjo Kjisoo kiaa, kijí nangui Tiro kojo Sidon. Kó nga jachó, ts'as'ien ngo ndi'a, kó kamámejénjiín nga tjín xí skuie nga kiá tikón, tanga kamámájiín yojoo, ²⁵ngat'a ngo xtachjoón xí tikoón ngo tsakjin xi tjíjiín nguujin yojoo ngo asién nixtin xi ndajín, nguije tsint'ie kjoaa kui, asién tikoó t'a se Kjisoo. ²⁶Kó kui xtachjoón, xtachjoón griego boá, kó nangui Sirofenisiá chjiani. Kijí kó 'niú tsí'aá Kjisoo tsi'e nga k'oxié kui xindajín xi tjíjiín kui tsakjiín. ²⁷Kó Kjisoo bì katsoó kui xtachjoón:

—Tjón má ra nda ngatsiee ndijnú, ngat'a ndajín kji'i nga chje'éxiín paan ndijnú, s'e nñaá ko'eéjnu.

²⁸Kui xtachjoón bì katsoó:

—Joon Ndia', boá kji'i ni xi t'ise, tanga tsi nguindie yamáxaa síndonguí nñaá tí kuí xí kjinie xii pan xi bixónguú ixtii.

²⁹Kó Kjisoo bì katsoó:

—Tangat'anii én xí kandokjoe, t'en'ne. Kui xindajín xi tjíjiín tsakjiín, je jatjo.

³⁰Kó nguije jachó ndi'aa kui xtachjoón, kamábe nga je xió tikón tsakjiín ngasón nchaan, kó kui xindajín je jatjojiín yojoo.

Bì ts'én kats'éndaya Kjisoo ngo nda xi xtiya kojo xi tsakja'á

³¹Kó nguije jatjó nguiní Kjisoo nangui Tiro, ja'a xtjien nangui Sidon, s'e jachó nínga tikón ndachikoón Galilea nga ja'a kiá nangui Dekapoli. ³²Kó kiá jachóchinií ngo nda xi xtiya kojo xi tsakja'á, kó kichjiá'aá Kjisoo tsi'e nga kuienjénnie tsja. ³³Kó Kjisoo kijíjo t'axín kui ndaa, kó katsanguis'ien ngo xtiín tsja tixanijon, s'e atítia kó ndañtiaá ít'aa najen ndaa, ³⁴kó askotsijen nk'a jan, je'etsí'oón, kó bì katsoó kui ndaa:

—¡Efáta! (¡Ngatjox'á!, tsó kui eén).

³⁵Kó tí kji'a katjox'a tjibonijon, kojo kamándaya najen kó nda tsíchjia kui ndaa. ³⁶Kó Kjisoo boá katsoó ngayeje xtaa tsi'e nga ta 'yájin xi kotsoyaa ni xi kats'én, tanga ngase má nga 'niú atíxomaa xtaa nga kotsoyajín ni xi kamábe, tasá má ínijmi kui xta kjiín. ³⁷Kó achichí kijíndikoón xtaa kui nii, kó bì katsoó:

—Ngayeje nii xi nda tjits'én. ¡Ngaskande ts'enkínt'ie xi xtiya, kó ts'énkíchjia xi nima!

Bì ts'én kats'énkjien Kjisoo nijún mí xta*(Matio 15:32-39)*

8 Kui nixtin jan, tí ingo ndiya nguiní achichí xta kamátikó, kó jmíjiín ni xi skjinie, kó Kjisoo tsíchjiaa xta tsi'e kó bì katsoó:

²—Nima kjimana kui xtaa, ngat'a je ján nixtinnii nga síndojona k'iee, kó jmíjiín ni xi skjinie. ³Kó tsi sa'inkjí kjindia án ndi'aa, koyayá nguia ndiyaá, ngat'a tjín xí kjin kjindibáni.

⁴Kó b̄i katsó xtā tsi'e Kjisoo:

—¿Tanga kóts'en ko'e'eé ni chinie kui xtā ngo ngu'indie xi kjitiya xikoó xi'bi'?

⁵Kó Kjisoo b̄i katsoó:

—¿Kó t̄jín má pan xi tikónjnú?

Kó kui jaá b̄i katsó:

—Yito ma.

⁶Kó s'e Kjisoo katsjá kjoa tsi'e nga k'uúndo t'anangui xtā kjiín, kó iskjíbe pan xi yitoo, kó nguije katsjaá ndok'óchji Néná, akjángá kó katsjaá xtā tsi'e, tsi'e nga kui'índo kjen xtā kjiín, kó boa kats'én kui jaá ni xi ki'míí.

⁷Kó t̄i ndyíya'a chiboa t̄jio kui jaá, kó Kjisoo kats'énchikonñé kó t̄i katsjaá kjoa tsi'e nga kini'ánkja'asoón xtā naxindaá. ⁸Kó ngayeje xtā nga iskjinie ngaskande nga kitsie chan chaan, kó ja'átikó xii pan xi ts'anguí, yito nisenya kamá. ⁹Ma ra nijún m̄i xtā xi iskjinie ni chiniee. S'e Kjisoo kats'énkjí ndi'aa ngayeje kui xtā. ¹⁰Kó t̄i kji'a ts'as'ien ngo t̄jotso je k̄ojo xtā tsi'e kó kijí nangui Dalmanuta.

B̄i ts'én tsí'á ngo kjoandikón já fariseoo k̄ojo já saduseoo

(Matiq 16:1-4; Rka 12:54-56)

¹¹Kó já fariseoo jachókoón Kjisoo kó tsí'áa ngo chiboa ndi'ak'ajmii tsi'e nga skót'ayákón. ¹²Kó je'etsí'ón ndasen ndaseen asién nixtiin Kjisoo, kó b̄i katsó:

—¿Mí kjoa nga ngo chiboa ndyími'á kui xtā? Jakoxi ni xi xiánjnú'un nga nde ngo chiboa ko'e'ejíin kui xtā.

¹³Kó índo soboā kui jaá, kó t̄i ts'as'ien nguini nguiya t̄jotso jee, s'e kijí ngándá xi ingoboā ndachíkoón.

B̄i ts'én t̄jíná chiboa Kjisoo kjoaa nisaan nda'yo paan já fariseoo

(Matiq 16:5-12)

¹⁴Kó kichíyaá kui jaá nga koa'a pan, kó tā ngo chíí pan ndyíya'a nguiya t̄jotso jee. ¹⁵Kó Kjisoo b̄i katsoó:

—Chónjnú yojojnú kjoaa nisaan nda'yo paan já fariseoo k̄ojo nisaan nda'yo paan Erodee.

¹⁶Kó xtā Kjisoo tsíchjianijmíjo xkjín nga b̄i katsó:

—Kjoaa nga jmí pan kich'a jan.

¹⁷Kó Kjisoo kamákjiín kui nií, kó b̄i katsoó:

—¿A ndyichiboánijmijnú nga jmí pan kich'ajínjnú? ¿A kjié yájinjnú kó a kjié makjínjínjnú? ¿A tā kó tajā tikón inimajnú? ¹⁸¿T̄jín ndyikonjnú kó yájinjnú, t̄jín t̄jibonijónjnú kó nda'yájinjnú? ¿A foa'átsjienjínjnú?

¹⁹Kji'a nga akjangáá ún pan ún m̄i xtā, ¿kó t̄jín nisenya kamá xii pan xi kachja'á'yájinú?

Kó b̄i katsó kui jaá:

—Tiejó nisenya kamá.

20—Kó nga kats'enkja'asóon yito pan nijún mī xta, ¿kó tjin nisenya kamá xii pan xi kachja'á'yájnú?

S'e bī katsó kui jaá:

—Yito nisenya kamá.

21 Kó Kjisoo bī katsoó:

—¿Kó a ta kó kje makjínjínjúnú?

Bī ts'én kats'éndaya Kjisoo ngo nda tika kja Betsaida.

22 Kó nguije jachó nangui Betsaida, kja jachóchinií Kjisoo ngo nda xi tika kó 'niú kichjiá'aa tsi'e nga sa'ínjo. 23 Kó Kjisoo iskjíbe tsja nda tika kó ts'axié kui ndi nanguií, kó ndantiaá indyiaá ndyikon, yejénnií tsja, s'e asíyaá tsi je be chíí. 24 Kó nda tika iskjix'á ndyikon kó bī katsó:

—Je be chíí an xtaa, xikó maá tsi yá xí tjimá.

25 S'e Kjisoo ti yejénnií nguinií tsja ngasón ndyikon, kó kui ndaa askotsijen chan chan, kó kamándaya, je nda ts'én kamábe. 26 Kó Kjisoo kats'énkjí ndi'aa kó bī katsoó:

—Nguiti bitjas'ínjín ji kui ndi nanguií, kó ngata 'yájin xi 'míyee.

Bī ts'én katsáya Peé nga Kjisoo boá xi Kristoo

(Matió 16:13-20; Rka 9:18-21)

27 Kó jatjo Kjisoo kojo xta tsi'e kui nguindiee kó kijí nínga síndo ndi nangui xi chjiani nangui Sesarea nínga tjin xá Nguiripee. Kó nguia ndiyaá Kjisoo bī katsó nga asíyaá xta tsi'e:

—¿Kó tsó xtaa, 'yá xó ní án?

28 Kó kui jaá bī katsoó:

—Tjin xí Jua Bautistaa xó jí tsó, kje'e xí Elíaa xó jí tsó, kó ti tjin xí ngo xó nda chjini'eén Néná jí tsó.

29 Kó s'e Kjisoo bī katsoó:

—Kó jún, ¿'yání án, kó 'míjnú?

Kó Peé bī katsó:

—Jí xí Kristoo.

30 Tanga Kjisoo atíxomaa tsi'e nga ta 'yájin xi kotsoyaa kjoaa 'yání kui.

Bī ts'én katsáyatjón Kjisoo nga koya

(Matió 16:21-28; Rka 9:22-27)

31 Kó Kjisoo íts'iyanií nga akóyaá xtaa nga ndií nda xi'iin chjien nga tsie kjoanima kjoa'atio, kojo nga sa'ínch'o xta xi xchaá, kojo já nguítokoo chiná'mii, kojo já chjiniiekjoakitii, kó katsáya nga chjien nga si'ank'ien, kó nga xi ma ján nixtin kjoa'á'yaá. 32 Kó katsáya chan chaan kui nií. Kó kijjo t'axín Peé s'e tajá tsíchjiajo. 33 Tanga Kjisoo kats'énk'afóya nga askotsijeén ngayeje xta tsi'e kó kats'énxhánjo Peé, nga bī katsoó:

—¡Tjitaxín boe'éní xindajín Satana!, ngat'a jmí tsi nií Néná xi tifojintakín, tasá nií xtaa.

³⁴Kó Kjisoo tsíchjiaa xta tsí'le kojo xta naxindaá, kó bĭ katsoó:

—Tsi tĭjn xĭ mejeén tsienguína, ngats'énchíyá yojoo, nga kĭĭbe kroo kó s'e ngatjandiba tĭjinguina. ³⁵Ngat'a ngayeje xĭ mejeén k'oxié'á kjoamindyioon, sa'ínchaja, kó ngayeje xĭ sa'ínchaja kjoamindyioon tangat'anĭi an, kojo tangat'anĭi éntjásiee Néná, kuí xĭ k'oxié'á. ³⁶Ngat'a ĭmĭ chĭjĭnĭi tsi ngo nda kuiuĕen ngayeje ni xĭ tĭjn kuí ngasondiee, tsi kichajá inĭmaa? ³⁷ĭXaxá mí ni xĭ tsja ngo nda xĭ kos't'a inĭmaa?

³⁸Ngat'a ngayeje xta xĭ soboá kamaa kjoaa an kojo kjoaa éna k'ie nguindyikon kui xta xĭ ndyĭts'ént'aa kjoa Néná kojo kui xtajeé, tĭ boá tĭ ts'én ndĭí nda xĭ'ĭin soboá kamaa kjoaa kui, nga kjo'e'ėjo kjoajee Na'mĭi kojo ndĭtsjiee.

9 Kó Kjisoo tĭ bĭ tĭ katsó ngase:

—ĭakoxĭ ni xĭ xiánjnú'un nga tĭjn xĭ síndojinná k'iee xĭ koyajĭn ngaskande nga skuĭe nga kjo'e' e nga'niuí Néná nga kotĭxoma.

Bĭ ts'én kasasikjo asieén Kjisoo

(*Matió 17:1-13; Rka 9:28-36*)

²Jun nĭxtin nguijee, Kjisoo kĭjĭjo t'axĭn Peé, Sandiyaá kojo Juaa kó ngo tĭjnguĭ nk'a kĭjĭjo, kó nguindyikon kui jaá kje'e kĭs'ie Kjisoo. ³Kó nĭĭno xĭ yajá Kjisoo tĭboa xó xó kamá, 'niú tĭboa kamá xikoó nch'aán, nínga ta 'yáĭjn xta xĭ 'niú maá monie nĭĭno xĭ tĭjn kuí t'ananguĭi xĭ boá ts'én tĭboa sa'ín. ⁴Kó kĭa jatokját'aa nda chĭjĭnie'eén Néná xĭ 'mĭ Moisee kojo Elĭaa nga ndyĭchĭjĭajo Kjisoo. ⁵Kó s'e Peé bĭ katsoó Kjisoo:

—Mostro', ja ta nda kĭ'i'ĭi nga k'ie tindyionxtĭn! Kama sĭ'anda ján ndi'ańk'ieén: ngo tse, ngo tsi'e Moisee, s'e ngo tsi'e Elĭaa.

⁶Ngat'a nde bejĭn mí xĭ katso Peé, ngat'a ndyĭtsakjón kuí jaá. ⁷Kó s'e ngo ndĭ jatjo xĭ kats'éntjĭnk'ieén nínga síndo kui jaá. Kó nguijĭin kui ndĭi kanda'yá ngo nda xĭ bĭ katsó:

—Kuí xĭ'bĭ xĭ ndi tĭjóna, kui nda'yájnú.

⁸Kó tĭ kĭj'a askotsĭjen nguĭnĭi kui jaá nga ngo foa'atĭyajoon kó nde ngojĭn xĭ kamábe, ta kuí tsĭ Kjisoo xĭ tikón soboá.

⁹Kó nga ndyĭfotjajen tĭjnguĭ nk'aa, Kjisoo boá katsoó nga jmĭjĭn xĭ kotsoyaa ni xĭ kamábe, ngaskande nga ndĭí nda xĭ'ĭin kjoa'á'yaá nguijĭin xta xĭ je jesoón. ¹⁰Kó kuí ni nga ta kui kixindyĭajĭn soboárii kui eén, nda tsi asĭya jak'ie ja ngajaán xkĭjĭn, kjoaa mí ni xĭ mejeén tsó kjoaa nga kjoa'á'yaá nguijĭin xta xĭ je jesoón. ¹¹Kó bĭ katsó kui jaá nga asĭyaa Kjisoo:

—ĭMĭ kjoa nga já chĭjĭniekjoakitĭi tsó nga tĭjón xó Elĭaa kjo'e'e?

¹²Kó Kjisoo bĭ katsó:

—ĭakoxĭ nga tĭjón Elĭaa kjo'e'e, kó kuí xĭ sa'índaya ngayeje niĭ. ĭKó kóts'en kĭjt'a xojon eén Néná nga ndĭí nda xĭ'ĭin tsie kjoanĭma kjoa'atĭo kojo nga jmĭ ni chĭjĭjĭin nínga k'uijĭná? ¹³Tanga an xiyájnú'un nga Elĭaa je jé'e, kó ta ni xĭ mejénrii xtaa ni xĭ kats'énjo, xikó ts'en kĭjt'a xojon eén Néná kjoaa kui.

Bì ts'én kats'éndaya Kjisoo ngo nda xi tjiin ngo asién nixtin xindajín

(Matio 17:14-21; Rka 9:37-43)

¹⁴Kó nga jachó nínga síndo xi ngase xta ts'ie Kjisoo, kamábe nínga ngo sen xta ja'atjindee, kó tjin já chjinejkoakití xi tsíchjatiyo kui jaá. ¹⁵Kó tì kji'a nga kamábe kui xta kjiín, ngayejeé nga kijíndikoón kó tsangá má nga kiji ts'en tinde. ¹⁶Kó Kjisoo bì katsó nga asíyaá:

—¿Mí ni xi ndyichiboátijojnú kui jaá?

¹⁷Kó ngo nda jatjoiin ngujiin xta kjiín xi bì katsó:

—Mostro', k'ie kjoé'ejoo ndina, ngat'a ngo asién nixtin tikónjiin vojoo xi je kats'énnimá, majín chjia, ¹⁸kó ta nínga kjiibe kuí asién nixtiin 'bojmitójo t'anangui, kó ngaskande xó má si'a ts'oa, kó kjinieyá má n'niu, kó tsjien tajá. Je ts'íaa xta tse ts'ie nga k'oxié kui asién nixtiin, tanga kamájiin.

¹⁹Kó Kjisoo bì katsoó:

—¿Xta xi s'ijinjiin! ¿Ngaskande Kji'á ní nga chjien nga kotjñajójnú'un? ¿Ngaskande kji'á ní nga ta kó sa'ínchíkjoajnú'un? ¿Ndibáojnú'un!

²⁰Kó jachóchinií kui ndachií Kjisoo. Kó kji'a nga kui asién nixtiin kamábe Kjisoo, ítsanieyá xchán kui ndachií, ts'ákatójo t'anangui kó ítikjá ínna, kó ngaskande xó má kisi'a ts'oa. ²¹Kó Kjisoo bì katsó nga asíyaá na'mii kui ndachií:

—¿Ndeskande kji'á ní nga bì maá?

S'e na'mii kui ndachií bì katsó:

—Ndeskande koó nga chichí. ²²Kó kui asién nixtiin je sa kjín ndiyanií nga 'bojmijin ngujiin ndi'íi jojo ngujiin ndójoaa, ts'ie nga sa'ínk'ién. Ja kuí ni, tsi kama xi si'in, ngatama nimaa jin, kó tasíkejeje.

²³Kó Kjisoo bì katsó:

—¿Kó ts'en nga tsi kamaa se ji? ¿Ngayeje xi s'ijiin, kamarií ta jmi ni ní!

²⁴Ti kji'a na'mii ndachií askandáya má nga bì katsó:

—¿S'ijinna, kó tasíkeje ní ts'ie nga 'niú ngase s'ijinna!

²⁵Kó nga kamábe Kjisoo nga ta sa sá kamátikó xta kjiín, kats'énxchánjo kui asién nixtin xi ndajiin nga bì katsoó:

—¿Asién nixtin xi ndajín xi nimá jojo xi xtiya, án xí boá t'íxiaán, tjítaxiejiin ngujiin vojoo kui ndachií kó nguítí nijánjín kia bitjas'ijiin.

²⁶Kó s'e askandáya kui asién nixtiin jojo nguije itsanieyá xchán kui ndachií jataxiejiin vojoo, kó kui ndachií kis'ie k'ien k'ien, ngaskande xta kjiin je k'ien kui ndachií katsó. ²⁷Tanga Kjisoo iskjiibe tsja, kó kats'énkjastjién, kó s'e kasasien kixi kui ndachií.

²⁸Kó nguije ts'as'ien Kjisoo ngo ndi'a, xta ts'ie asíyat'axiín nga bì katsoó:

—¿Ánní nga jin kamájinjne ka'naxiéjne kui asién nixtin xi ndajiín?

²⁹Kó Kjisoo bì katsoó:

—Kui xkjín kuí xindajiín, taxkiya fotjójín, ta ngototo nga ndokjoaa Néná jojo nga si'ankja'á kjindiá yojoná.

Bì ts'én katsáya nguíní Kjisoo xi ma jó ndiya nga koyá

(*Matiq 17:22-23; Rkq 9:43-45*)

³⁰Kó nguije jatjo kui nguindiee Kjisoo kojo xtaa, ja'a nangui Galilea, kó kamámejénjiin nga tjín xí skuie nínga ts'én fí, ³¹ngat'a akóyaá xta tsi'e, kó bì katsoó: Ndií nda xi'iin nguuya tsja xtaa si'ank'as'ien, kó sa'ínk'ién, kó nguije kats'énk'ién xi ma ján nixtin kjoa'á'yaá. ³²Tanga kui jaá kamákjinjiin kui eén, kó katsakjonní nga asíyaá.

Bì ts'én katsáya Kjisoo 'yání xi nk'a ngase nínga botixómá Néná

(*Matiq 18:1-5; Rkq 9:46-48*)

³³Kó jachó naxindá Kapernaum. Kó nguije síndo nguuya ndi'aa, Kjisoo bì katsó nga asíyaá xtaa:

—¿Mí xí ndyinchiboájnú nguuya ndiyaá nga ndyindibá ngoye?

³⁴Tanga kui jaá xió kis'indo, ngat'a nga tjimáya nguuya ndiyaá ndyifotí kjoaa 'yání xi 'niú nk'a ngase nguijiin kui jaá. ³⁵Kó Kjisoo kis'ijñando, s'e tsíchjiaa nga tiejó xtaa, kó bì katsoó:

—Tsi tjín xí mejeén nga tjón kama, chjien nga kui xi kjuiet'a kama, kó kuí xí sa'ínseén ngayeje xi ngasee.

³⁶Kó iskjíbe ngo ndachí, kó ngamasieen kui jaá fjñá, kó iskjíbe tjiaa ndachí, s'e bì katsó:

³⁷—Ta'yani xi sa'íntjó ngajona ngo ndachí xikoó xi'bi, tì tjíts'entjóna an nga, kó xi ts'éntjóna, jmí tsi an xi ts'éntjóna, kuí xí katsanguiyana xi ts'éntjó.

Bì ts'én katsáya Kjisoo kjoaa nga xta xi kondranájín, kjoanda tsañá tikón

(*Rkq 9:49-50; Mati q 10:42*)

³⁸Kó Juaa bì katsoó Kjisoo:

—Mostro', ngo nda kamáya jin xi ja'én tse ts'én'boxié xindajín, tanga kui k'iejín tjenguiná, kó ik'íchjájne, ngat'a jmí tsi k'ie tso'batjinguiná.

³⁹Tanga Kjisoo bì katsoó kui ndaa:

—Ngata 'bíchhajjínjú, ngat'a ngayeje xi sa'ín ngo kjoandikón ja'én tsa'an, kamajín tì kji'a ch'o katsona. ⁴⁰Ngat'a xi kondranájín tikón, kjoanda tsañá tikón. ⁴¹Kó ta 'yání xi tsajnú ngo bosó ndójoa nguuya ja'én tsa'an, nga Kristoo ndokjoajnú, jakoxi ni xi xiánjnú'un nga tì kuí xí sakoó ni xi je kats'én.

Bì ts'én akóyá Kjisoo kjoaa xta xi tangat'anií kui nga ts'én jé xta xi ngasee

(*Mati q 18:6-9; Rkq 17:1-2*)

⁴²Ta 'yání xi sa'ín ngo ni tsi'e nga ngo kui jakjándí xi s'ijiin an sa'ínjé, tasá ngo ndijoo molino ngatít'a kjásén, s'e ngat'ajmijin vojoo ngujiin ndachíkoón. ⁴³Kuí ni nga tsi ndse konguijeé, tasá tiché jí, tasá nda tsi katon ndse nga k'uié kjoamindyion ngatsjeé, ta boajjín tsi síndo ngajó ndse nga

k'uin jí ndoboank'ieen nguijiin ndi'í xí jmí nixtin k'o, ⁴⁴ nínga chindoo kui xtaa fesónjin, tì nde ndi'í jmí nixtin k'o. ⁴⁵ Kó tsi ndsaki konguijeé, tasá tìché jí, tasá nda tsi katon ndsaki nga k'uiéé kjoamindyon ngatsjeé, ta boajiin tsi síndo ngajó ndsaki nga kuichíjmijiin ndoboank'ieen nguijiin ndi'í xí jmí nixtin k'o, ⁴⁶ nínga chindoo kui xtaa fesónjin, tì nde ndi'í jmí nixtin k'o. ⁴⁷ Kó tsi ndyikin skuie ngo ni xi konguijeé, 'naxié ji, tasá nda ngase nga ta ngo tsí ndyikin ndyia nga kuitjás'in nínga botixómá Néná, ta boajiin tsi ngajó ndyikin ndyia nga kuichíjmijiin ndoboank'ieen, ⁴⁸ nínga chindoo kui xtaa fesónjin, tì nde ndi'í jmí nixtin k'o.

⁴⁹ Ngat'a ngayeje xtaa nga ndi'í kamatsjie ni, xikó ni'aán yoojo nga ni'ándia. ⁵⁰ Nda naxaa, tanga tsi nguiti ndiájin kama, ¿mí xí ko'e'enga'niú nguinjnú? Nda ts'én tindyionjnú jún, ts'i'e nga k'uiéjnú kjoaxió jak'ie ja nga jan.

Bì ts'én akóyá Kjisoo kjoaa xta xi je ixán kó 'bíndo xkjín

(Matiq 19:1-12; Rka 16:18)

10 Kó Kjisoo jatjo kaaa, s'e kijí nangui Judea, kojo nangui xi tikón xtjeen xi ingoboaá ndejé Jordaan kó kia tì kamátikót'a nguinií xta naxindaá, kó xikó ts'en ngaá tì íts'iyá nguinií nga akóyaa xtaa. ² Kó já fariseoo jachókóntiña Kjisoo ts'i'e nga askot'ayákón kó asíyaa tsi tsjandié kjoakitii tsi ngo nda xi je ixán ku'i'íjñá chjoón. ³ Kó bí katsó Kjisoo:

—¿Kó ts'en atíxomajnú Moisee?

⁴ Kó kui jaá bí katsó:

—Moisee katsjandié nga kama xó tsi ngo nda xi je ixán tsjaá ngo chjoón xojon nínga je je kjoabixaan kojo nga kama xó si'anch'o.

⁵ Kó Kjisoo bí katsó:

—Tangat'anií nga tá tajá inímajnú kuí ni nga boá ts'én kats'énda kui kjoabotíxomaa. ⁶ Tanga ndeskande nga íts'iyanií ngasondiee nga Néná kats'énda “xi xí'in kojo xi chjoón.” ⁷ “Tangat'anií kui nií nga nda xí'iin ku'i'íjñá na'mii kojo naaa, kó k'uijñájo chjoón, ⁸ kó ta ngo tsí yojo kama ngajoó, kó boá ts'én nga je nguiti jójín má, ta ngo tsí má.” ⁹ Kó kuí ni nga ni xi je kats'éngo Néná, kamájiin k'oxiéjko xtaa.

¹⁰ Kó nguie jachó nguia ndi'aa, xta ts'i'e Kjisoo tì asíya nguinií kjoaa kui nií. ¹¹ Kó Kjisoo bí katsoó:

—Ta'yaní xi ku'i'íjñá chjoón, kó tsi kje'e kuixanjo, tjíts'ent'arí kjoa chjoón xi tjoón, ¹² kó tsi xi chjoón íjñá xí'iin, kó s'e kuixanjo kje'e xí'in, tjíts'ent'arí kjoa xí'iin xi tjoón.

Kjisoo bí ts'én kats'énychikonñé jakjindí xixií

(Matiq 19:13-15; Rka 18:15-17)

¹³ Kó jachóchinií Kjisoo jakjindí xixi ts'i'e nga sa'ínjo, tanga xta ts'i'e kats'énxhánjo xta xi jachójo kui já kjindí. ¹⁴ Kó nga kamábe Kjisoo kui nií kamáxtií kó bí katsó:

—Te'éndiéjnú kui já kjindií nga kjoe'ekónna, kó ngata 'bíchjajínjnú, ngat'a nínga botíxomaa Néná kuí xí kama k'os'ien xi xikoó kui já kjindií. ¹⁵ Jakoxi ni xi xiánjnú'un, nga xi k'os'ienjín nínga botixómá Néná xikoó ngo ndachí, kamájín k'os'ien.

¹⁶ Kó Kjisoo nguije tsank'á já kjindií, kats'énchikonñé nga íjñasoón tsja.

Bì ts'én tsíchjiajo Kjisoo ngo nda chon xongo

(Matió 19:16-30; Rka 18:18-30)

¹⁷ Kó nga ts'én fí Kjisoo nguiya ndiyaá, ngo nda jachókón manga mangaa kó asiént'aa tikoó, kó bì katsoó nga asíyaá:

—Mostro nda', ¿mí ni xi sa'in an tsí'e nga sakóna kjoamindyion ngatsjé níxtiin?

¹⁸ Kó Kjisoo bì katsoó:

—¿Mí kjoa nga nda sé ní? Ta'yajín xi nda, ta ngototo Néná. ¹⁹ Je yé ji kjoabotíxomaa Néná xi bì tsoó: “Ngata ni'ínt'ejín kjoa chjóon, ngata ni'ínk'injín ji xta, ngata ni'ínjín ji chejé, ngata 'bíndiseta'ínjín ji ngo xta, ngata ch'ínchejín ji, chendikín jí na'mii kojo naaa.”

²⁰ Kó bì katsó kui ndaa:

—Mostro', ngayeje kui nii je kats'énkijatjosón an ndeskande koó nga ndachí an.

²¹ Kó s'e Kjisoo askotsijen ndá ndaa kui ndaa, kats'éntjó, s'e bì katsoó:

—Ta ngo tsí ni xi chajaa: t'en, kó tatíní ngayeje ni xi tjiín, kó toon kui nii xta nimaá te'ée, kó boá tsí ts'én nga k'uieé ngo kjoachon ndi'ak'ajmi jan, s'e ndibéjtjinguiní nguije kachjábe kroo.

²² Tanga nga tsint'ié kui nda xongoó kui eén, achichí ndasen kamaá nga kijí, ngat'a achichí ni tjiín.

²³ Kó s'e Kjisoo askotsijeén xta xi ja'atjindee, kó bì katsoó xta tsí'e:

—¿Achichí ni'in kji'i nga xta xi tsie kjoachon tjiín nga k'os'ien nínga botíxomaa Néná!

²⁴ Kó xta tsí'e Kjisoo achichí kijíndikoón kui én xí tsíchjia, tanga Kjisoo tì bì tì katsó nguinií:

—Jún boá ndi', jachichí ni'in kji'i nga k'os'ien nínga botíxomaa Néná kui xta xi kjima'niátakón kjoachoon! ²⁵ Tasá ni'ínjín kji'i nga ngo cho to'oyits'en kjoa'aya ngo tixaa ngo ndo, ta boajín nga ngo nda chon k'os'ien nínga botíxomaa Néná.

²⁶ Tanga kui jaá tasá má achichí kijíndikón ngaseé, kó jak'ie ja nga jan bì katsoó xkjín:

—¿Ja 'yání xi kjo'tjo'a tsoboá?

²⁷ Kó s'e Kjisoo askotsijeén kui jaá, kó bì katsoó:

—Kamájín sa'ín kui nii ngo xta, tanga Néná ngayeje nii xi kamaa sa'ín.

²⁸ Kó s'e Peé its'iyanií nga bì katsoó:

—Ja je ye, nga jin ngayeje nii ik'íjñájne, kó k'ie tima tjinguijne.

²⁹ S'e Kjisoo bì katsó:

—Jaxoxi ni xi xiánjnú'un nga jmíjn ngo xta xi íjnámastien ndi'aa, nts'ie, ndichja, na'mii, naaa, ndíí, t'ananguii, tangat'anii an kojo éntjásiee Néná, ³⁰nga sakójiin ngot'e nga tindión kuí ngasondiee úchan boá kji'i ngase ndi'a, nts'ie, ndichja, naaa, ndíí kojo t'ananguii, kji'a nga kuiyotjinguí, kojo nga kui nixtin xi ndibaá sakoó kjoamindyon ngatsjé nixtiin. ³¹Tanga achichí má xta xi tjón ngot'e, kó kui xi fet'a kama, kó achichí má xta xi fet'a ngot'e, kó kui xi tjón kama nguije.

Kjisoó bi ts'én katsáya nguini xi ma jaán ndiya nga koya

(Mt. 20:17-19; Rkq 18:31-34)

³²Kó nga ndyifínijnguú xtijen naxindá Jerusalen, Kjisoó tso'batjóon xta tsi'e. Kó kui jaá kijíndikoón kó katsakjonní nga kijítjinguí. S'e Kjisoó ti tsíchjiat'axín nguini já xí tiejó kó bi katsoó nga ínijmii ni xi s'e kamaa, ³³bi katsoó:

—Tsitsíjenjnu nga k'ie ndyimonguínijnguú xtijeen naxindá Jerusalen, kó ndíí nda xi'lin si'ank'as'ieen já nguitokoo chiná'mii, kojo já chjiniekjoakitii, kó kui xí tsja kjoa nga si'ank'ien kojo nga si'ank'as'ieen xta xi judiojín. ³⁴Kó kojnocha, kotitajón, kjoaa, kojo si'ank'ien, tanga xi ma ján nixtin kjoa'á'yaá.

Naa Sandiyaá kojo Juaa bi ts'én tsí'aa ngo kjoanda Kjisoó

(Matq 20:20-28)

³⁵Kó s'e jachókóntiinaa Sandiyaá kojo Juaa, ngajó ndíí Sebedeoó kó bi katsoó:

—Mostro', mejénjne nga si'in ngo kjoanda, nga koe'éjne ni xi chjia'ajne.

³⁶Kó Kjisoó bi katsó nga asíyaá:

—¿Mí ni xi mejénjnu nga sa'injnu'un?

³⁷Kó bi katsó kui jaá:

—Te'éndiéjne nga kuindyiont'ajne ji nguiyaa kjoajee ngo ngat'íjña t'a tjia fojnii, s'e ngo ngat'íjña t'a tjia skóon.

³⁸Kó s'e Kjisoó bi katsoó:

—Yajjnú ni xi ndyichjia'ájnú. ¿A kjoachíkjoajnú nga on xchajnú xikó ts'en on xchana an, kó a kjoachíkjoajnú kjoanima xi kjoa'an?

³⁹Kó bi katsó kui jaá:

—Joón, kamajne.

Kó Kjisoó bi katsó:

—Jaxoxi nga jún xchikjoajnú xikó ts'en ch'o x'iana kojo kui kjoanima xi kjoa'atio an, ⁴⁰tanga nga kia kuindyiont'ajnú'un tjia skónna kojo tsi tjia fojnina, ánjin tsoboána nga tsja an kjoa, na'mina xí je tikónda 'yá xi tsjaá kui nguindie.

⁴¹Kó nga tsint'ie kui nii xtaa Kjisoó xi ngui tiee, achichí kats'énxchánjo Sandiyaá kojo Juaa. ⁴²Kó Kjisoó tsíchjiaa, kó bi katsoó:

—Je yajnú nga kui ngasondiee, xta xi botixómaá nanguii, tsjandíejín xtaa nga taxkiya sa'ín ngo ní tsi tsja kjoajín. Kojo já xí nguitokoo naxindaá xi nk'a xaá, ta ni xi mejénrií ts'éño xta naxindaá. ⁴³Tanga chjiénjín nga boá kama nguujijnnú, tasá kui xta xi mejeén nga 'niú nk'a ngase kama nguujijnnú, kuí xí chjien nga sa'ínseén xta xi ngasee, ⁴⁴kó kui xi tjón mejeén kama nguujijnnú kuí xí mosoná kama. ⁴⁵Ngat'a ndíí ndá xi'iín jmí tsi je'e kui ngasondiee ts'i'e nga si'anseen, tasá je'e ts'i'e nga kui xi sa'ínseén xtaa kojo nga ts'i'e nga tsja yoo ts'i'e nga kui'íchjítá'in kjin xta.

Bí ts'éñ kats'éndaya Kjisoo ndá tika xi 'mí Bartimeo

(Matiq 20:29-34; Rkq 18:35-43)

⁴⁶Kó s'e jachó naxindá Jeriko, kó nga ts'éñfotjo Kjisoo kui naxindaá, kojo xta ts'i'e kojo kjin kje'e xta xi tjimá tjinguii, ngo ndá tika xi 'mí Bartimeo ndíí Timeo, tikóndo t'a ndíyaá nga ts'éñ mí'á tonchjje. ⁴⁷Kó nga tsint'ie nga Kjisoo nasarenoo xi kjoa'a, kui ndá tikaá bí katsoó nga askandáyaá:

—Kjisoo, ji xi xta tjiee Ndabii, ngatama nímáa an!

⁴⁸Kó kjin má xi kats'éñxchánjo ts'i'e nga nguítí skandáyajín, tanga kui ndá tikaá tasá má 'niú askandáya ngase nga bí katsoó nguinií:

—Xta tjiee Ndabi!, ngatama nímáa an!

⁴⁹Kó s'e Kjisoo kasasien kó ts'í'á ts'i'e nga kjochóchinií, kó kandokjoaa ndá tikaá nga bí ki'míí:

—Tí'in 'niú takín, tísítjin ji, ngat'a ts'éñchjiaári.

⁵⁰Kó kui ndá tikaá ts'ajmi njño xi kjit'a ngaxton, s'e jastjien kó kijíkoón Kjisoo. ⁵¹Kó Kjisoo bí katsoó nga asíyaá:

—Mí ni xi mejeén nga sa'in an nganda tse?

S'e ndá tikaá bí katsoó:

—Mostro!, mejénna nga kamatsijenna.

⁵²Kó Kjisoo bí katsoó:

—T'en'ne, kjoas'ijiin xí je ts'axié'aá ji.

Kó tí kji'a kamátsijen nguinií ndá tikaá, s'e kijítjinguui Kjisoo ndiya xí tso'ba.

Bí ts'éñ ts'as'ien Kjisoo naxindá Jerusalen

(Matiq 21:1-11; Rkq 19:28-40; Juq 12:12-19)

11 Kó nguije makjachó tiña naxindá Jerusalen, t'a ndi naxindá xi 'mí Betfaje kojo Betania, kia t'a k'ijná nínga tjín yá oliboo, Kjisoo katsanguiya jó xta ts'i'e, ²xi bí katsoó:

—Tanguínjnuí kui ndi nangui xi tikón kjeen, kó nguije kuitjás'ienjnuí kui nguindiee, kia sakojnú ngo ndi bórró xi nde kjeie ngo xta xi 'bíjnasoon, chjándojnú kó ndibáojnú'un k'iee. ³Kó tsi tjín xí kosíyajnú mí kjoaa nga boá ndyini'ánjnuí, bí t'ínjnuí: Ndiaa xí chjieén, jaskan xó tsja'óyá nguinijnuí.

⁴Kó kijí kui jaá kó kia kasakoo ngo bórró xi tjitá'niú t'a ngo ngantjoa xtjen ndiyátieé, kó iskjindó.

⁵Kó tjin xta xi síndo kīaa xi bī katsoó kui jaá:

—¿Mí xí ndyini'ánjnú nga kui bórróo ndyichjándojnú?

⁶Kó kui jaá boá ts'én tsíchjīa xikó katsoó Kjisoo, kó katse'ékjoaa. ⁷Kó tsanguinjoo Kjisoo kui bórróo, ik'íjñasoón njño, s'e kis'íjñasoón. ⁸Kó kjin má xta xi yítie njño nguīya ndiyaá, kó kje'e xí tjīaa yá tsatie kó nguīya ndiyaá yíyjo.

⁹Kó xta xi tjimátjoón kojo xi yajátjinguīi askandáya má nga bī katoó:

—i'Naxié'éjne! ¡Ngatama chikonñé xi ndibaní ngajoo Ndiáná! ¹⁰¡Ngatama chikonñé nguīndie nínga botíxoma xi s'e ndibaá, nínga ts'énbotixómá xta xi xcháná Ndabii! ¡Kó 'naxié'éjne jan ndi'ak'ajmi jan!

¹¹Kó ts'as'ien Kjisoo naxindá Jerusalen kó kijí nangoxii, kó nguīje askotsijen nga ngo foa'atjijajoon, nguīje sájin kijíjo nga tiejó xtaa naxindá Betania.

Bī ts'én kats'énxchánjo Kjisoo ngo yá igo xi jmí to tsjájín

(Matío 21:18-19)

¹²Kó nga kamánguindyiojón, nga ndyifotjo naxindá Betania, Kjisoo kamábojó. ¹³Kó ta kjin kamábe ngo yá igo xi tjiín xka, kijíkatsijen tiña tsi ta'a nga yajaá to, kó nga jachó t'a yaá, tajmjín ni xi kasakoo, ta xka tsi xi yajaá kui yaá, ngat'a kuijín nixtin nga boajá to igo. ¹⁴S'e Kjisoo bī katsoó yá igo:

—Nguinijánjín tjin xi skjiniē to xi koajaa

Kó xta tsi'e Kjisoo tsint'ie ni xi katoó.

Bī ts'én ts'axié Kjisoo já xí ndyibotiñá cho nditseen nangoxii

(Matío 21:12-17; Rka 19:45-48; Jua 2:13-22)

¹⁵Kó jachójo xtaa naxindá Jerusalen, kó nga ts'as'ien nguīya nangoxii, Kjisoo íts'iyaniī nga tsanga tjinguīi ngayeje xta xi ndyibotiñá kojo xi ndyi'botsie ni, kó ts'ajmitójo yamíxaa xta xi ndyibosíkjo ton, kojo ts'ajmitójo yaxíree xta xi ndyibotiñá tójo, ¹⁶kó chíjín katsjandíe nga ja'axtikjá ja'axtijien nguīya nangoxii xta xi tjimájo nii. ¹⁷Kó bī katoó nga akóya:

—¿A kjit'ajín xojoon nínga bī tsó: “Ndi'ana, ndi'a nínga kuichjiana ngayeje xta naxindaá kama?” Tanga jún ndoboaa chejé je kini'ánjnú.

¹⁸Kó tsint'ieé kui eén já chjiniēkjoakitii kojo já nguitokoo chiná'mii, kó tsangasee kóts'en sa'ínk'ien Kjisoo, ngat'a katsakjonní kjoaa nga ngayeje xta naxindaá kijíndikoón ni xi akóya. ¹⁹Kó nguīje kjimajñoó, jatjo Kjisoo kui naxindaá.

Bī kamaá yá to igo xi kats'énxchánjo Kjisoo

(Matío 21:19-22)

²⁰Kó nga tajñoó nga kamánguindyiojón ja'a nínga tikón yá igo, kó kamábe nga je kixí ndeskande jamaa. ²¹Kó s'e Peé ja'átsjieen ni xi kamaá, s'e bī katsoó Kjisoo:

—Mostro', ján'an kui yá igo xi kini'inxchínje je kixí.

²²S'e Kjisoo bí katsoó:

—Tí'ans'ijinjnú Néná. ²³Ngat'a jakoxi ni xi xiánjnú'un nga ta'ya xta ní xi bí katsoo kui naxii: “Tixín ji k'íee, kó tjajmijin vojoo nguujin ndachíkoón”, kama ni xi kui'a, tsi kui xtaá nga jó nga jánjín kui'íjñaá inímaa, nga tasá s'íjijn nga kama ni xi katsó. ²⁴Kuí ni nga boa xiánjnú'un nga ngayeje ni xi chjia'ajnú nga kondókjoajnú Néná, s'íjin ngatamájnú xikoó tsi je kasakojnú, kó sakojnú kui nii. ²⁵Kó kji'a nga ndyindokjoajnú Néná, tí'anjetakónjnú tsi tjín xta xi ngo ni xi ndajín kji'i kats'énojnú, tsí'e nga kui Na'mijnú xi tikón ndi'ak'ajmi jan sa'ínjetakónjnú ni xi ch'o ki'mijnú. ²⁶Ngat'a tsi si'anjetakónjínjnú, tí nde Na'mijnú xi tikón ndi'ak'ajmi jan sa'ínjetakónjínjnú kjoach'okji'i xi si'ánjnú.

Bí kamá nga já xaá asíyáa Kjisoo 'yá xí katsjáxaá

(Matió 21:23-27; Rkq 20:1-8)

²⁷Kó tí kiji nguiní naxínda Jerusalen, kó tjienga tso'bá Kjisoo kia nangoxii, jachókóntiñaá já nguitokoo chiná'mii, já chjiniékjoakitii kojo xta xi xchaá, ²⁸kó bí katsoó nga asíyáa:

—¿Mí xá xí tjiín nga kui nii ni'ín? ¿'Yá xí katsjáa kui xaá nga ni'ín ji kui nii?

²⁹Kó Kjisoo bí katsoó:

—Tí boa tí ts'én kosíyajnú'un ngo ni, kó tsi kama k'uuiyájnú'un, tí boa tí ts'én kama xiyájnú'un mí xá xi tjínna nga ts'en an kui nii. ³⁰¿'Yá xí katsanguiya Jua Bautistaá nga atínda? ¿A Néná, axa xtaá? T'íyajnú'un.

³¹Kó s'e kui jaá íts'iyanií nga bí katsoó xkjín:

—Tsi Néná xí katsanguiya tsi k'uúin: “Kó ánni nga kis'íjinjínjnú”, katsoná, ³²kó tsi xtaá xí katsanguiya tsi k'uúin.

Tanga katsakjónni xta naxíndaá, ngat'a ngayeje xtaá xi katsó nga jakoxi nga Juaá xi nda chjinié'eén Néná. ³³Kó bí katsó kui jaá nga tsíchjijajo Kjisoo:

—Yajínje.

Kó Kjisoo bí katsó:

—Ja tí xiyájnú'un mí xá xi tjínna nga ts'en an kui nii.

Bí ts'én íjña chíboa Kjisoo kjoaa énkjín moso xi ndajín

(Matió 21:33-46; Rkq 20:9-19)

12 Kó s'e íts'iyanií nga tsíchjia Kjisoo nga íjña ngo énkjín xi bí tsó: —Ngo nda íjñanda ngo jno nínga maxchá tostsije, kó íchjá'yá, s'e kats'énda ngo nguíndie nínga 'naxié ndójoaa kui too, kó tí kats'énda ngo tarié xi nk'a, kó katsjá chjinánguí já xí ts'én xá jno.

'S'e kui nda xi katsjá chjinánguí kui nguíndieé kjin kiji. ²Kó nga jachó níxtiin nga kamá xchá kui too katsanguiya mosoo kui ndaa nínga síndo já xí katsjaa chjinánguí jno tostsijeé, tsí'e nga kokjángá kó tsjáa to xi

tsoboaá nda xi tsi'e kui nguindiee. ³Tanga kui jaá xi ts'énxájin nguujin jnoo kats'énkijen'on kui mosoo, kó jmí ni iyatsjajín ⁴Kó nda xi tsi'e kui nguindiee ingo mosoo katsanguiyakón nguinií kui jaá, kó kui mosoo ndijo akjaya, kó iskjítjii toko, kó ch'o katsoó. ⁵Kó tì katsanguiya nguinií ingo moso, kó kui xi'bi kini'ánk'ién, kó kjin ngase moso xi katsanguiya, tjin xí ik'ieé, kó tì tjin xí kini'ánk'ién.

⁶Kis'ljñaá ingo xi fet'a xi katsanguiya: ndi tsi'e, kui xi achichí tjoó kó katsanguiyaa kui jaá ngat'a bì katsó: “Kui jaá skuiendikón ndina.” ⁷Tanga kui jaá jak'ie ja nga jan bì katsoó xkjín: “Kuí xi'bi xi tsi'e kama ngayeje kui nguindiee, tasá si'ánk'ién, kja kamaa nga tsañá kama ngayeje kui nii.” ⁸Kó boá ts'én iskjibe kui ndaa kó kats'énk'ién, s'e ts'axié nínga tjtjie tostsijeé.

⁹—¿Kó mí xí sa'ín ndia xi tsi'e kui jno tostsijeé? Kjindibá kó sa'ínkjié ngayeje já xí ts'énxájin nguujin jnoo, kó s'e kje'e xi tsjaá kui nguindiee.

¹⁰¿A kjié ni'ányajínjnu xojon eén Néná?, nínga bì tsoó:

Ndijo xi kats'énch'o já chjiniexoó,

kuí xí ndijo nga'niuú ndi'aa kamá.

¹¹Néná xí kats'én kui nii, kó achichí fíndikoón ndyikón.

¹²Kó kamámejeén stsooá Kjisoó, ngat'a kui tsakiín énkjín xi tsíchjia, tanga kjoaa nga katsakjonnií xta kjíin, jmí ni kats'énjojin, tasá íjñámasien s'e kijí kui jaá.

Bì ts'én akóyá Kjisoó kjoaa 'yá xi chjien nga k'uíchjii

(Matí 22:15-22; Rka 20:20-26)

¹³Kó kananguiyachoon Kjisoó já fariseo kojo xta xi majo Erodee, tsi'e nga kuint'ie tsi ta'a ngo ni xi ndajín kjí'i kuíchjia Kjisoó tsi'e nga koónguíta'in.

¹⁴Kó nguije jachó kui jaá bì katsoó:

—Mostro', je yajne nga jakoxi ni xi bokoyé ji, kó ndasénjiin ni xi katso xta xi ngasee kjoaa ni xi ndokjoe, ngat'a éen jmí tsi tsi'e nga tsja kamaa xtaa, tasá jakoxii ndiya xí tsi'e Néná xí tibokoyé ji. ¿A tsjandíe kjoakitii, axa tsjandiejín nga k'uíchjijne ton xi machjítjé ni nda xtitjón xi 'mí Sesaa? ¿A koe'éjne axa koe'éjínjne?

¹⁵Tanga Kjisoó tjién má kamákjiin kjoajókjeen kui jaá, kó bì katsoó:

—¿Ánni nga an ndyichjat'ayakónjnu'un? Te'éjnu'un ngo ton, tsi'e nga skotsijeen.

¹⁶Kó kui jaá katsjaá ngo ton ndenario, s'e Kjisoó bì katsó:

—¿'Yá tsi'e kui asién kojo kui ja'én xi kjit'a kui toon?

Kó kui jaá bì katsó:

—Tsi'e nda xtitjón xi 'mí Sesaa boá.

¹⁷Kó Kjisoó bì katsó:

—Te'éjnu'ndá xtitjón xi 'mí Sesaa ni xi tsi'e nda xtitjoón, kó ni xi tsi'e Néná, Néná te'éjnu'.

Kó achichí kijíndikoón kui jaá kjoaa Kjisoó.

Bì ts'én katsáya Kjisoo kjoaa xta xi foa'á'yá nguinií nguije fesón

(Matiq 22:23-33; Rka 20:27-40)

¹⁸ Kó s'e jachókoón Kjisoo já saduseo xi tsó nga nguiti foa'á'yájin xoó xta xi je jesón, kó bí katsó nga asiyaá:

¹⁹ —Mostro', Moisee í'taná ngo xojon, nga tsi ngo xó nts'ie koya kó kui'tjñá chjoón kó jmí ndi k'uiéjiín, nts'ie xó kuí ndaa chjien nga kui kuixanjo kui xtachjoón tsi'e nga xchajájin tjiee nts'ie xi k'ieen. ²⁰ Ngo ndiya kis'indo yito já xí ta ngo nts'ie kamá, nda xi tjoón kis'iee chjoón kó k'ien, kó jmí ndi kis'iejiín. ²¹ Kó nts'ie xi ma joó ixánjo kui xtachjoón, kó tì k'ien nguinií, kó tì jmí ndi kis'iejiín nga. Tì boá tì kamaá xi ma jaán, ²² kó boá kamaá nga yito kui jaá, kó ta 'yájin xi kis'iee ndi. Nga fet'a k'ien kui xtachjoón. ²³ Nguije kjoa'á'yaá ngayeje xtaa, ¿ja 'yání nga yito kui jaá xi x'iín kui xtachjoón kama, ngat'a ngayeje nga kis'indojo?

²⁴ Kó s'e Kjisoo bí katsó:

—Boajín kji'i ni xi ndyini'ánjnú ngat'a yajínjnú ni xi kjit'a xojon eén Néná, tì nde yajínjnú nga'niuú Néná. ²⁵ Ngat'a nguije kjoa'á'yaá ngayeje xta xi je jesoón, tì nde nguiti kuixanjín tì nde nguiti sa'ínkixanjín xkjín, ngat'a xikónií tsi ndítsjie xi síndo ndi'ak'ajmi jan kama. ²⁶ Tanga kjoa ngaá tsi foa'á'yá nguinií xta xi je jesoón, ¿a kji'e ni'ányajínjnú xojon xi kats'énda Moisee, nínga chjia kjoaa yá sarsa xi tjítí? Néná bí katsoó Moisee: “Án xí Neé Abraam, Neé Isaa kojo Neé Jakob.” ²⁷ Kó Néná jmí tsi Neé xta xi je jesón, Néná tsi'e xta xi síndo boá, kuí ni nga jún k'iajiín ni xi ndyí'míjnú!

Bì ts'én akóyá Kjisoo kjoaa kjoabotíxoma xi 'niú chjí ngasee

(Matiq 22:34-40)

²⁸ Nga kamábe nga Kjisoo ndats'én tsíchjia, ngo nda chjiniékjoakiti xi tsint'ie nga askjotí, k'ijikóntiñaa Kjisoo kó bí katsó nga asiyaá:

—¿Ná kjoabotíxoma xi tjón ngasee nguijiín ngayeje kjoabotíxoma xi tjiín?

²⁹ S'e Kjisoo bí katsoó:

—Kjoabotíxoma xi tjón tikoón ngayeje kjoabotíxomaá kuí x'i'bi: “Nda'yájnú jún xta Israel, Ndjáná, ta ngo tsí ma, ³⁰ kó tì'intjé ji Neé kui xi Ndiaa ngayeje inímaa, ngayeje kjoamindyioon, kojo ngayeje takín kojo ngayeje nga'niuú.” Kuí bí x'i'bi xi 'niú chjinií kojo kui kjoabotíxoma xi tjoón ³¹ Xi ma joó, tì mején tì bí tì tsó: “Tì'intjé ji xta xingui xikó ts'en tjoó vojoo.” Jmíjín ingo kjoabotíxoma xi nk'a ngase xikoó ngajó x'i'bi.

³² Kó bí katsó kui nda chjiniékjoakitii:

—Nda kji'i Mostro', jakoxi ní xi kase: ta ngo tsí má Néná, kó jmíjín kje'e ngase. ³³ Kó nga tjó kamáná Néná ngayeje inímaná, ngayeje kjoamindyionná, ngayeje takón kojo ngayeje nga'niúná, kó nga tjó s'i'án xta xingui xikó ts'en tjóná yojoná, chjii ngasenií kui nií ta boajín

ngayeje kjoatj́o kojo chjíi ngasenii ta boajiín ngayeje kjoatj́o xi 'bítí kja nchandikoón.

³⁴Kó s'e nga kamábe Kjisoo nga ta nisién nda tsíchjia kui nda chjiniékjoakitii, bi katsoó:

—Kjinjín tindyin nii nínga botixómá Néná.

Kó nguítí ingojín xta xi kamákón nga asíya ngasee.

Bi ts'én akasíyaa Kjisoo kjoaa 'yání xi xta tjiée Kristoo

(*Matio 22:41-46; Rka 20:41-44*)

³⁵Nga ts'énbokoyá Kjisoo nguíya nangoxii, bi katsó:

—¿Kó ts'en nga já chjiniékjoakitii tsó nga Kristoo xta tjiée Ndabii xó? ³⁶Xi ti kuí Ndabii xi bi katsó nga Asién Nixtiin Néná kats'énkíchjia:

Ndianá bi katsoó Ndiana:

“Tindyint'ení nga fojnína,
ngaskande nga kjoé'ejoo
nguindie ndsaki kondraa.”

³⁷Ti kuí ni Ndabii xi Ndia tsoó, ¿kó kóts'en nga xta tjiée ma?

Xta kjiín achichí tsja kamaa nga tsint'ieé Kjisoo.

Kjisoo bi ts'én yinguíta'in já fariseoo kojo já chjiniékjoakitii

(*Matio 23:1-36; Rka 11:37-54; 20:45-47*)

³⁸Kó bi katsó Kjisoo nga akóyá eén Néná:

—Chónjnu já chjiniékjoakitii, ngat'a achichí tsjamaa nga 'bítsama nga boajá njñondio tsjakon, kó ts'éntj́o nga ni'ántinde nínga síndo ndjtsen, ³⁹kó tsjamaa nga 'bíndonié yaxíríe xi tjón síndo nguíya ndi'a nínga ndokjoa eén Néná, kó tsjamaa nga kui tjón 'bínndo nguindie xi tjón síndoo yamíxa nínga chinie nño, ⁴⁰kó kui jaá, kuí xí ndyífoa'áxiín ndi'aa ínychjín k'án xi je k'ien xi'iin kó s'e tix'ian achichí xó tsí 'niú chjiaa Néná já jama. Kui xta xi'bi tsie ngase si'anjeé nga kjochoó nixtin.

Bi ts'én akóyá Kjisoo kjoaa tonchjée

(*Rka 21:1-4*)

⁴¹Ngo nixtin Kjisoo kis'ijña kjen nínga mindyia tonchjée, kó askotsijeen xta naxindaá nga ndyímindyia tonchjée nguíya koxaa. Kó kjin xta chon xi tsie ton indyia. ⁴²Kó kji'a má jachó ngo xtachjoón k'án xi je k'ien xi'iin xi nima xi jmí tonjiín, kó jó ndi ton xi chiboa chjií indyia nguíya koxa tonchjée. ⁴³Kó Kjisoo tsíchjiaa xta tsi'e, kó bi katsoó:

—Jakoxi ni xi xiánjnu'un nga kui xtachjoón k'aán nda tsi nima, tsie ngase katsjá ta boajiín ngayeje xta xi je indyia tonchjée nguíya koxaa, ⁴⁴ngat'a ngayeje xtaa, ton xi 'bonguui xí indyia, tanga kui xtachjoón nda tsi nima, indyia ngayeje ton xi skjinié kojo xi k'uí ní nga k'uijná.

Bi ts'én katsáya Kjisoo kjoaa nga kuixondo nangoxii

(*Matio 24:1-2; Rka 21:5-6*)

13 Kó nga jataxie Kjisoo kia nangoxii, ngo xta tsj'e bi katsoó:
—¡Mostro!, ján'an xi kon kui ndijo yi'ii, kó ján'an xi kon kui ndi'a nk'aa!

²Kó Kjisoo bi katsoó:

—¿A ye ji kókón kui ndi'a nk'aa? Ja nde ngo ndijo k'uíndosónjiín xkjín xi kuixondojin.

Bi ts'én katsáya Kjisoo kjoaa chiboa xi s'ijña nguindiee nga kjuie ngasondiee

(*Matio 24:3-28; Rka 21:7-24; 17:22-24*)

³Kó kia kis'ijñando Kjisoo kia k'ijñá nínga tjin yá olibo xi tikón kjen nangoxii. Kó Peé, Sandiyaá, Juaa kojo Jandree xintjien asyaá nga bi katsoó:

⁴—T'iyéjne, ¿kji'á ní nga kama kui nií, kó mí chiboa xi s'ijña nguie makjatjosón kui nií?

⁵Kó Kjisoo its'iyanií nga bi katsoó:

—Chónjnu nga jmjín xi k'onchajónu. ⁶Ngat'a achichí má xta xi sa'ínkjién ja'éna nga bi katso: “Án xí Kristoo”, kó kjín xta xi k'onchajo.

⁷Tanga kji'a nga konda'yájnú nga je kjima kjoaxchán, ngata ndakonjín majnú, ngat'a ta kó boa kama, tanga kjie kjochójín nixtin nga kjuie ngasondiee. ⁸Ngat'a naxindaá skjánjo xkjín, nguindie nínga botixómá ngo nda re skjánjo xkjín, kó kjín nguindie nínga kama kjoandíkon, kó k'uié kjindiá, xikó maá tsi je kui'ítsiya ni xi so xi ndakjan ni xi kama.

⁹Tanga tí juún chónjnu yojojnú, ngat'a si'ank'as'iénjnu nguiya tsja ttaxaa, kó kjoájnu kia nguiya ndi'a nínga ndokjoa eén Néná kó nguindyíkon xtitjón kojo nguindyíkon ree konguínjojnú tangat'anií an, tsi'e nga kondókjoajnú kjoaa an nguindyíkon kui xtaa. ¹⁰Kó chjien nga, nga ngayeje naxindaá k'uiníjmi éntjátsiee Néná. ¹¹Tanga nga si'ank'as'iénjnu nínga síndo ttaxaa, ngata ndajín majnú kjoaa ni xi kondókjoajnú, tí nde ngata ni'ánkjójínjnu, tasá ni xi k'uiyájnú nga k'uinjnu kui chiboa kui xi ndokjoajnú, ngat'a jmí tsi jún xi kondókjoajnú, Asién Nixtiín Néná xí kuehija. ¹²Kó ngo nts'ie tí kuií sa'ínk'as'ien xi ingo nts'ie nga si'ank'ien, kó na'mii sa'ínk'as'ien ndíí, kó tí kui ndíí kondra kojeje xi xchaá, kó sa'ínk'ién xkjín. ¹³Kó ngayeje xta sa'ínch'ojnú tangat'anií ja'éna, tanga xi sa'ínchíkjoa ngaskande nga kjuiet'a, kuí xi'ba xi kjojjo'a.

¹⁴Tanga kji'a nga xhajnú jún ngo ni xi ta nisién 'niú ch'o kji'i xi tsíchija nda chjinie'eén Néná xi 'mí Ndanií nga kiajín tikón nínga k'uijñá (xi sa'ínya kui eén, ngatamakjín), kó s'e kji'á boá nga kui xta xi síndo nangui Judea ngatanga nguijin k'ijñá jan, ¹⁵Kó xta xi tikón nk'aa ndi'aa, ngata fotjajénjín tsi'e nga ngo nií skíbe, ¹⁶kó xta xi nguijin jnoo tso'ba, ngata fí'oyájin tsi'e nga kojekja ja' njño

xi bót'a ngaxton. ¹⁷¡Nimá xó ndi ínychín xí ndi ndyia'a kojo xi ndi ndyits'énxchá kui nixtin xi'ba! ¹⁸Ndokjoajnú Néná ts'i'e nga, nga kuiyojnu nixtiin chonch'ánjín nga boá kama, ¹⁹ngat'a kui nixtin jan achichí kjoanima kjoa'atio ngayeje xtaa, kó ngo ni xi kjié jmí nixtin ma ni xi kama, ngaskande koó nga Néná ítjats'ennii nga kats'énda ngasondiee ngaskande ngot'e, tì nde nguítì kamájín nguiee. ²⁰Kó tsi Néná chiboajín kui'íjñaá kui nixtiin, ta 'yájín xi kjetjo'a, tanga tangat'anii xta xi je ja'ájin, nga kui chiboa nixtin íjñaá nga kama kui nixtiin.

²¹Kó tsi tjín xí bì katsojnú: “Tsitsíjenjnu, k'i'e tikón Kristoo”, kojo tsi “ján'an kíaa tikón”, ngata ni'áns'ijinjinjnu. ²²Ngat'a kjin Kristo ndiso xi kuijín xi kjetokjá kojo kjin já chjinie'én ndisoó xi kjindibá, kó sa'ín kjoandikón kojo chiboa ts'i'e nga k'onchajo xtaa, kó ngaskande tsi kamaa k'onchajo xta xi je ja'ájin Néná. ²³Tanga jún tsitsíjenjnu, ngat'a je katsáyatjónjnu'un ngayeje ni xi kama.

Bì kama nixtin nga kjoe'e ndii nda xi'íin

(Matio 24:29-35; 42-44; Rka 21:25-36)

²⁴Tanga kui nixtin jan, nguie ja'a nixtiin kui kjoanima, ts'ueé kamajño, saá nguítì jmí ndi'í tsajín, ²⁵kó nñoó kuixongui ni ndi'ak'ajmi jan kó kjotsie ngayeje nga'niú xí tjín ndi'ak'ajmi jan. ²⁶Kó s'e kji'á boá nga xcha ndii nda xi'íin nga ngo ndi kjindibásón nga kjoe'éjo nga'niuú kojo kjoajee Néná. ²⁷Kó kji'á boá nga sanguíya ndítsjeee kó kui'ítikó xta xi je ja'ájin nga nijún tjinguii kui ngasondiee, ndeskande nínga fet'aa t'ananguii ngaskande nínga fet'aa ndi'ak'ajmii.

²⁸Ngatamájnu énkjín yá igoo, xi bì tsoó: Nga fotjoo tjia nts'ién kojo xka, já je ya nga je tikón tiña chondoboaá. ²⁹Tì boá tì ts'én jún, nguie xchajnu nga je kjima kui nii, ja je yajnu nga je tikón tiña t'a ngantjoaa. ³⁰Jakoxi ni xi xiánjnu'un jún nga kjié koyajín xta xi síndo ngot'e tsi tjónjín kjetjosón kui nii. ³¹Ndi'ak'ajmii kojo t'ananguii kjoa'a, tanga éna kjoa'atijajín.

³²Tanga kui nixtin jan kojo kui chiboa jan, ta 'yájín xi be, nde ndítsjeee Néná xi síndo ndi'ak'ajmi jan bejín, nde ndií Néná bejín, ta ngototo Na'mii xí be.

³³Kó kuí nga tsitsíjenjnu, ngata tsjayojoféjijnú, kó ndokjoajnú Néná, ngat'a yajijnú nga kjochó nixtiin. ³⁴Xikónii ngo nda xi kjin kiji, kó íjñamasien ndi'aa, kó já mosoo katsjaá xá nga ngo nga ngo, kó nda xi konda ngantjoaa katsanguiya ts'i'e nga skondá. ³⁵Ngata tsjayojoféjijnú tsoboa, ngat'a yajijnú mí nixtin nga kjoe'e ndia xi ts'i'e ndi'aa, tsi nga kjimajñoó, kojo tsi nga masien nixtjien, kojo tsi nga skandá xanda xi'íin kojo tsi nga ndiba'ásieén, ³⁶tsi bì má tjien kjoe'e nga kji'ájin ndyitsjayojoféjijnú. ³⁷Kó kui ni xi t'íxianjnu'un jún ngayeje xí boá t'íxiaán: ¡Ngata tsjayojoféjijnú!

Bì ts'én índá jáxaá tsì'e nga stsoḃoḃa Kjisoo

(Matio 26:1-5; Rkq 22:1-2; Juq 11:45-53)

14 Jó nìx̄tin nguindiee nga kama s'ué paskuaa kojo s'uéé pan xi jmí nisan mindyiajiín. Kó já nguitokoo chiná'mií kojo já chjiniékjoakitii, tsangasee kóts'en stsoḃoḃa Kjisoo nga kui'índisota'in tsì'e nga sa'ínk'ién. ²Kó bí katsoó xkjín:

—Jmí tsi ngujiín s'uéé nga ḃoḃa si'án, tsì'e nga kamakjanjiín xta nax̄indaá.

Bì ts'én akatiéjón ndasíjen toko Kjisoo

(Matio 26:6-13; Juq 12:1-8)

³Tanga nga tikón Kjisoo nax̄inda Betaniaa kja ndi'aa Ximoo nda xi tjiín chi'in xi ts'enkjátsón tjiixin yojoná, kó nga tikón t'a yamáxa, jachókoón ngo xtachjoón xi ts'énya'a ngo ndi rámita ndasíjen soboá xi chjií xi 'mí nardo, akján ndi rámitaa kó atiéjón ndasíjeen toko Kjisoo. ⁴Tjín já xí síndo kui nguindiee xi kats'énxhán kó jak'ie ja nga jan bí katsoó xkjín:

—¿Ánni nga ta tjíni'ánkjatsón kui ndasíjeen? ⁵Ngat'a kamá tsí kastiñá kui ndasíjeen kó ts'atoria ján úchan ton ndenario kastiñá ni, kó kamá tsí kui toḃon xta nima xi jmí tonjiín katse'eé.

Kó kui jaá tsíchjiata'in kui xtachjoón.

⁶Tanga Kjisoo bí katsoó:

—Xióchonjnú, ¿ánni nga jún ndyini'ánxtijnú? Nda kji'i ni xi tjíts'enjona. ⁷Ngat'a xta nima ngatsjé nìx̄tin k'uíndojoónú, kó nga kama xi si'ánjnú kama kosikojónú, tanga an jmí tsi ngatsjé nìx̄tin kotjñájónú'un. ⁸Kui xtachjoón kamá ni xi kats'én, ngat'a ndasíjen katsanguijon yojona tsì'e nga kjonijín an. ⁹Jakoxi ni xi xiánjnú'un nga tajña nguindienií ngasondiee nínga k'uiniíjmi éntjásiee Néná, tì ḃoḃa tì ts'én kondókjoḃa ni xi kats'én kui xtachjoón, kó ḃoḃa ts'én si'ankja'átsjien.

Bì ts'én tsangasendiee Judaḃa nga atíñá Kjisoo

(Matio 26:14-16; Rkq 22:3-6)

¹⁰Kó s'e Juda Iskariotee, ngo nda xi tiejó xtaa Kjisoo, kijíkoón já nguitokoo chiná'mií tsì'e nga sa'ínk'as'ien Kjisoo. ¹¹Kó kui já nguitokoo chiná'mií nga tsint'ie ni xi katsoó Juda Iskariotee, achichí tsja kamaá, kó índajo nga ton tsjaá. Kó tsangasendiee Judaḃa kóts'en nga sa'ínk'as'ien Kjisoo.

Kjisoo bí ts'én iskjinejeḃo ngase ñño xtaa

(Matio 26:17-29; Rkq 22:7-23; Juq 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

¹²Nìx̄tin tjoón nga chinie pan xi jmí nisan mindyiajiín, kji'a nga ni'ánk'ién ngo chotsanga tsì'e s'uéé paskuaa, xta tsì'e Kjisoo bí katsoó:

—¿Ñá ní nga mejeén nga k'uijnándajne ni xi xini ji s'uéé paskuaa?

¹³Kó katsanguiya Kjisoo jó xta tsì'e, kó bí katsoó:

—Tanguínjnú naxindá 'niuú, kó kiá sakojnú ngo ndá xi ts'énya'a ngo nisa ndójoa, kó kui tanguíntjinguíjnú, ¹⁴kó ta nínga k'os'ien kuí ndaa, bi t'ínjnú ndíaa ndi'aa: “Nda Mostroo bosíya: ¿Ná xó tikón nguindie nínga skjiniejo nño xta ts'i'e níxtiin s'ué paskuaa?” ¹⁵Kó kui ndaa kókojnú ngo nguiya tiyá nk'aa ngo ndi'a xi je tikóna, kiá t'íjñandajnú ni chinie xi xinie.

¹⁶Kó kiji xta ts'i'e kó jachó nguijín naxindá jan, kó boa ts'én kasakoo xikó katsoó Kjisoo, kó kiá kats'énda ni chinie ts'i'e s'ué paskuaa.

¹⁷Kó nga kamájnóo je'ejo Kjisoo nga tiejó xtaa. ¹⁸Kó tjienga síndo t'a yamáxa, nga ndyikjinie nño, Kjisoo bi katsoó:

—Jakoxi ni xi xiánjnú'un nga ngo jún xi ts'énkjiniejona nño xi sa'ínk'as'ienna.

¹⁹Kó s'e achichí ndasen kamaá kui jaá, kó ngó ngó íts'iyanií nga bi katsó:

—¿A án tsoboa?

Ingo xi bi katsó:

—¿A án tsoboa?

²⁰Kó Kjisoo bi katsoó:

—Ngo xi chjiani nga tiejó xtana, kuí boá, kui xi nijan ndyínanguindájne panjne nguiyaa ti kuií tiboaa. ²¹Kó jakoxi nga ndíí nda xi'iín chjien nga boa kamaa xikó tsó xojon eén Néná, tanga jnima xó kui nda xi tangat'anií kui nga si'ank'as'ien! Tasara nda tsi ta boaa katsenjín.

²²Kó tjienga ndyikjinie ni chiniee, Kjisoo iskjíbe ngo pan, kats'énichikonné, akjángá, s'e katsjaá xtaa nga bi katsoó:

—Chjábejnú, kuí xi'bi xi yojona.

²³Kó iskjíbe chitseeén, kó nguije katsjá ndok'óchji, katsjaá kó ngayejeje nga kats'eyá. ²⁴Kó Kjisoo bi katsó:

—Kuí xi'bi xi jínna, nínga tji'bínda ngo kjoatjatsie ts'i'e Néná kojo jún, jín xi xtjoón tangat'anií kjoandaa kjin xta. ²⁵Jakoxi nga xiyájnú'un nga nguiti k'uuijín an ndaa tostsijeé, ngaskande nga k'uífojnú'un xi tjatsiee nga kuíndyión nguindie nínga botixómá Néná.

Bi ts'én katsáyatjón Kjisoo nga Peé kiájín tso'bájo an Kjisoo katso

(Matió 26:30-35; Rkq 22:31-34; Juq 13:36-38)

²⁶Nguije kisie kjoachikon, kiji nínga tikón k'ijñá nínga tjín yá oliboo. ²⁷Kó s'e Kjisoo bi katsoó xtaa:

—Ngayejéjnu nga kui níxtjien kondókjosejnu kjoaa an, ngat'a je boa ts'én kjit'a xojon eén Néná nínga bi tsó: “Sa'in'óon nda xi koon chotsangaa kó chotsangaa stsojbooa.” ²⁸Tanga nguije kjoa'á'yána, kiá k'uítíko nguínjnu'un nangui Galilea.

²⁹Kó s'e Peé bi katsoó Kjisoo:

—Nda tsi ngayeje xi kuichjase kjoaa ji, tanga an boajín sa'in an.

³⁰Kó Kjisoo bi katsoó:

—Jakoxi ni xi xian an nga kui níxtjieen ji, nguindiee nga jó ndiya skandáya xanda xi'iín, ji je ján ndiya kiájín tso'bájo an Kjisoo se jí.

³¹Tanga Peé achichí 'niú kats'én nga b̄i katsó:

—Kjoajín nda tsi ngaskande nijan koya, tanga jmí n̄ixtin kiajín tso'bájo an Kjisoo xian án.

Kó ngayeje xtaa xi ngasee t̄i bōa t̄i katsó.

Kjisoo b̄i ts'én tsíchjiaa Néná

(*Matió 26:36-46; Rkq 22:39-46*)

³²Kó jachó Kjisoo kojo xtā ts̄i'e ngo ngūndie xi 'mí Jetsemani, kó Kjisoo b̄i katsoó xtaa:

—K'iē t̄indyionrajnú, t̄jienga kuichjiaa na'mina.

³³Kó kijíjo Peé, kojo Sandiyaā kojo Juaa, kó íts'iyanīi nga 'niú ndasen kojo 'niú nda kamaá. ³⁴Kó Kjisoo b̄i katsoó:

—Achichí ndasen tikón inim̄ana ngaskande nga koya án, t̄indyionrajnú k'iee, kó ngatā tsjayojoféjínjnu.

³⁵T̄i k̄ji'a Kjisoo nguichí kijíboa'á, asién tikoó kó yejénxtien k̄jen ngaskande nga kisit'aā t'ananguīi, s'e tsíchjiaa Néná ts̄i'e nga tsi ta'a kama nga k̄jochójín ch̄ibōa nga bōa kamata'in. ³⁶Kó b̄i katsó nga tsíchjiaa Néná:

—Abba, (Na'mii, tsó kui eén), ji xi ngayeje ni xi maa ni'ín, tsi kama, ch̄je'éxín boe'éní kuí k̄joan̄imaa, tanga jmí tsi ni xi xian an ni xi kama, tasá ngatama ni xi mejeén jí.

³⁷Kó nga jachó Kjisoo nínga síndo xtaa, kó kamábe nga k̄jiyojofé, s'e b̄i katsoó Peé:

—Ximo', ¿a titsjafé? ¿A kamájín chíf ikindyie ndyikin tsi tā ngo ora? ³⁸Ngatā tsjayojoféjínjnu, tasá Néná ndokjoajnú, ts̄i'e nga ch̄ját'ayákónjínjnu, kjennī nga asién n̄ixtinjnu 'niú tikón, tanga inda yojojnu.

³⁹Kó t̄i kijí nguinī Kjisoo ingo ndiya, t̄i tsíchjiā nguinī Néná nga t̄i kui eén tsíchjia. ⁴⁰Kó nga jachókón nguinī xtaa, t̄i k̄jiyojofé yejé nguinī nga kamábe, ngat'ā ngaskande t̄jísichjá má ndyikon nga níjnaá kui jaá, kó nde bejín mí ni xi katsō nga kuichjiajo Kjisoo. ⁴¹Xi ma ján ndiya nga jachókón nguinī Kjisoo nínga síndo xtaa, kó b̄i katsoó:

—Tsjayojoféjnu'ne, kó t̄i'ankja'yájnú, je jachó ch̄ibōa nga ndíi ndā xi'iin si'ank'as'ien ngūiya tsja xtājé. ⁴²¡Tisítjienjnu, tján'ne!, k'iē je ndibatíña xi sa'ínk'as'ienna.

B̄i ts'én kandobá Kjisoo

(*Matió 26:47-56; Rkq 22:47-53; Juq 18:2-11*)

⁴³Kó t̄i ts'énchjiā ngase Kjisoo nga jachókoón ndā xi 'mí Judaa, xi ma tiejó xtā ts̄i'e, kó kjín xtā t̄jienjo xi ndyia'a k̄ichā kojo yá, kó kui xtaa, já nguitokoō chiná'miī kojo já ch̄jinīekjoakitii, kojo xtā xi xchaá xi katsanguiya. ⁴⁴Kó kui ndā xi kats'énk'as'ien Kjisoo ngo ch̄ibōa katsjaá kui xtaa nga b̄i katsoó:

—Kui xi kotindsoa'á an, kuí xī'ba, chjábejnú, kó nda t'íta'niújnú nga konguínjojnú.

⁴⁵Kó nga jachókóntiñaá Kjisoo, bī katsoó:

—¡Mostro!, Mostro!,

Kó atíndsoa'á. ⁴⁶Kó s'e kui jaá katsobá Kjisoo.

⁴⁷Tanga ngo nda xi tikón kīaa, ts'axié kīcha espadaa, kó kats'én'oón nga tsatie tñibonijon ngo nda mosoo chiná'mi xi 'niú nk'a xaá. ⁴⁸Kó Kjisoo bī katsoó kui xtaa:

—¿A chejé án nga kīcha espada kojo nga yá kich'ájnú nga jé'e ndoboájnú'un? ⁴⁹Ndyiojón, ndyiojón, akoyá an nangoxii, kó kandobájnúnú'un, tanga kui niī kjima tsī'e nga kñotjosón ni xi kjit'a xojon eén Néná.

⁵⁰Kó s'e ngayeje xta tsī'e Kjisoo íñámasien, s'e tsanga.

Bī kamaá nda xi tsangaa

⁵¹Tanga ngo nda xi tso'bátñinguii Kjisoo xi tñítsakjájón yojoo ngo nññontjibé tiboaa, kandobá kui ndaa. ⁵²Kó kui ndaa íñámasien nññontjibé xi tñítsakjájón kó ta tsanga kji'ixtí.

Bī ts'én tsanguínjo Kjisoo nguindyikón jáxaá

(Matiq 26:57-68; Rkq 22:54-55, 63-71; Jua 18:12-14, 19-24)

⁵³Kó tsanguínjo Kjisoo nínga tikón chiná'mi xi 'niú nk'a xaá, kó kīa kamátikó ngayeje já nguitokoo chiná'mi xi ngasee, kojo xta xi xchaá kojo já chñiniekjoakitii. ⁵⁴Kó Peé nkjin nkjin kijítñinguii Kjisoo ngaskande nga jachó nditsen ndi'aa chiná'mi xi 'niú nk'a xaá, kó kīa kis'íññajiiñ jajún xi kondaa nínga ndyits'en'ásoo yojoo t'a ndi'f xí tñitsieé.

⁵⁵Kó já nguitokoo chiná'mii kojo ngayeje jáxa nguitokoo ndyimongase ngo én ndiso kondraa Kjisoo ta tsī'e nga si'ank'ién, tanga jmí ni kasakojíin. ⁵⁶Ngat'a nda tsi kñín má xta xi índisota'in Kjisoo, tanga kamáchñíjiiñ ni xi katsó ngat'a ndsejenjín kamá eén. ⁵⁷Kó tñín xta xi jastjien má nga índiso nga yínguíta'in Kjisoo nga bī katsó:

⁵⁸—Jin má xi kanda'yájne nga bī katsó: “An sa'inkixóndó án kui nangoxii xi kats'énda tsja xtaa, kó ta ján tsí nixtin sa'inda nguiñá an xi jmí tsja xta sa'índajín.”

⁵⁹Kó tñi nde boq ts'én kamángojin én xí katsó kui jaá.

⁶⁰Kó chiná'mi xi 'niú nk'a xaá jastjien ngamasieen xta kñiín, kó s'e asíyaá Kjisoo nga bī katsoó:

—¿A jmí ni sejín? ¿Mí ni xi ndyichjia kondra tse kui jaá?

⁶¹Tanga Kjisoo jmí ni katsójín, kó nde ngo én tsíchjajín. S'e chiná'mi xi 'niú nk'a xaá tñi asíya nguiní nga bī katsoó:

—¿A jí xí Kristoo, a jí xí ndií Néná xi ts'enchíkonñéná?

⁶²Kó Kjisoo bī katsó:

—Joon, án boá, kó xchajnú nga ndíi ndá xí'iin k'uijñá nínga kixii nga'niuú Néná, kojo nga kjo'e'ejin nguujin ndi nga kjindibáni ndi'ak'ajmi jan.

⁶³Kó s'e chiná'mi xi 'niuú nk'a xaá, iskíndiyajón má njñoó nga bī katsó:

—¿Kó s'i'an ngase chistiko? ⁶⁴Já je kanda'yájnú nga ch'o katsoó Néná, ¿kóts'en sasiénjún kui nií?

Kó ngayeje xtaa nga ndsejen kamá nínga boá katsó nga tjiín jé kojo nga chjien nga s'i'ank'ien.

⁶⁵Kó íts'iyanií nga tjiín xí atítíajún, s'e yí'má kjen, kó ye'eé tjingo, kó s'e bī k'i'mií Kjisoo:

—T'íyé xikoó ngo ndá chjinie'eén Néná 'yá xí boá kats'énjoo!

Kó jajún xi ndyikonda Kjisoo tsat'a t'anijon.

Bī katsó Peé nga bejín Kjisoo

(Matío 26:69-75; Rka 22:55-62; Juq 18:15-18, 25-27)

⁶⁶Kó kji'a nga tikón Peé nguindiee nditseen kui ndi'aa, jachó ngo na chjinie'boó chiná'mi xi 'niuú nk'a xaá, ⁶⁷kó nga kamábe nga Peé xi tji'ts'en'ásoo yoojo t'a ndi'íi, askotsijen ndá ndaa kó bī katsoó:

—Kojo jí xí tintjeje ji Kjisoo nasarenoo.

⁶⁸Kó Peé bī katsó:

—Bejín an kui, tī nde bejín an ni xi t'íse ji.

Kó jataxie nditsen jan, t'a ngantjoaa. Kó askandáya ngo ndiya xanda xi'iin. ⁶⁹Kó kui na chjinie'boó, tī kamábe nguinií ingo ndiya Peé, kó bī katsoó xta xi síndo kiaa:

—Kui xi'bi xtaa Kjisoo boá nga.

⁷⁰Tanga Peé bejín an Kjisoo tī katsó nguinií. Kó nguichí sájin, já xí síndo kiaa tī bī tī katsó nguinií Peé:

—Taniisién jakoxi nga xta ts'i'e Kjisoo ji, ngat'a xta galilea jí kó xikó ts'en chjia kui jaá, boá ts'én ndokjoe.

⁷¹Kó s'e Peé íts'iyanií nga ch'o ts'én tsíchjia, kojo nga nguiboanéná katsó nga bī katsó:

—¡Bejín an kui ndá xi ndyi'mjínú!

⁷²Kó askandáya xanda xi'iin xi ma jó ndiya, kó s'e Peé ja'átsjieen ni xi katsó Kjisoo nga bī katsoó: “Nguindiee nga jó ndiya skandáya xanda xi'iin, ji ján ndiya je: kiajín tso'bájo an Kjisoo”, se jí.

Kó kats'énkjó kui nií, s'e askandá.

Bī ts'én tsanguínjo Kjisoo nguindyikõn Pilatoo

(Matío 27:1-2, 11-14; Rka 23:1-5; Juq 18:28-38)

15 Kó nga 'niuú tajñoó, nguije kamátikó xtín já nguítokoo chiná'mii kojo xta xi xchaá kojo já chjiniekjoakitii kojo ngayeje jáxaa, tsanguínjo Kjisoo kó r'niuú ikindya, s'e kini'ánk'as'ieen Pilatoo. ²Kó Pilatoo asiyaá:

—¿A jí xí nda Ree xta judioo?

Kó Kjisoo b̄i katsó:

—Ja jí xí boa se.

³Kó já nguitokoo chiná'mii achichí kjín ni xi yínguíta'in. ⁴Tanga Pilatoo t̄i b̄i t̄i katsó nguinií nga asíyaá Kjisoo:

—¿A kondókjoejín ji? Ján'an achichí ni xi tjifonguíta'innii.

⁵Tanga Kjisoo nguít̄i j̄mí ni katsójín, kó ngaskande kijíndikón maá Pilatoo.

B̄i ts'én katse'éjeé nga s̄i'ank'ien Kjisoo

(Matio 27:15-31; Rka 23:13-25; Jua 18:38—19:16)

⁶Kó xk̄i nga ma s'ue paskuaa 'b̄ijñándé ngo nda xi t̄ji'yá ndoboya, ta xi mí'á xta naxindaá. ⁷Kó ngo nda xi 'mí Barrabaa kis'ijña ndoboya, k̄ia nijan kis'ijñajo xta xi nijan kats'énk'ién inima nga askjan xtín. ⁸Kó nga jachó xta naxindaá, íts'iyanií nga tsí'aá Pilatoo tsí'e nga sa'ín xikó ts'en síkijí. ⁹Kó Pilatoo b̄i katsoó xta naxindaá:

—¿A mejénjnu nga k'uijñándé án nda Ree xta judioo?

¹⁰Ngat'a ja boa je be Pilatoo nga já nguitokoo chiná'mii nga ta kjoa'ontakón nga kats'énk'as'ien Kjisoo. ¹¹Tanga já nguitokoo chiná'mii indiyátsabeé xta naxindaá, tsí'e nga Barrabaa kui'a nga k'uijñándé. ¹²Kó Pilatoo t̄i b̄i t̄i katsó nguinií xta naxindaá:

—¿Ja mí xí mejénjnu nga sa'ínjo an nda xi Ree xta judioo ndyi'míjnu?

¹³Kó kui xtaa t̄i askandáya má nguinií nga b̄i katsó:

—¡Tjat'e ji kro!

¹⁴Tanga Pilatoo b̄i katsoó:

—Ja çmí ni xi ndajín xi kats'én?

Tanga taşá má 'niú ngase askandáya xtaa nga b̄i katsó:

—¡Tjat'e ji kro!

¹⁵Kó Pilatoo, tsí'e nga kats'énnikon xta naxindaá, íjñándé Barrabaa, s'e jaskan katsjá kjoa tsí'e nga akjaa Kjisoo, s'e kats'énk'as'ien tsí'e nga kjót'a kro.

¹⁶Kó s'e jajuún iskjíbe Kjisoo kó kijíjo nditsen ndi'a nínga ni'ánjeé xtaa, kó k̄ia kamátikó jajún xi ngasee. ¹⁷Kó ngo njño koán kini'ánkajá, kó s'e kini'ándaa ngo korona nda'yá, s'e ik'l'á toko, ¹⁸kó íts'iyani xtaa nga askandáya nga b̄i katsoó:

—¡Tinde nda Ree xta judio!

¹⁹Kó ngo yáxa ts'anié toko kojo akatítiajún, kó indiyát'aa xó tsíí tikoó tsí'e nga kamábendikón 'ne jama. ²⁰S'e nguije tsajnókíe, ja'áxiín njño koán xi kats'énkajá, s'e t̄i kats'énkajá nguinií njño tsí'e xi ja boa yajá, kó s'e ts'axié kui nguíndiee tsí'e nga koót'a kro.

Bì ts'én akjat'a kro Kjisoo

(Matìo 27:32-56; Rka 23:26-49; Juq 19:17-30)

²¹Kó kini'aán kjoa'niu ngo nda xi 'mí Ximo xi chjiani naxindá Sirene, xi kjoe'e ni nguijin jnoo kó ta kuí ma ora kjoa'a, na'mii Rijaá kojo Rufoo, tsì'e nga asikojo nga ya'ajo kroo Kjisoo.

²²Kó tsanguínjo Kjisoo ngo nguindie xi 'mí Gólgota, nguindiee nda toko inima: tsó kui eén. ²³Kó katse'eé bino xi kini'ánk'ájin ni ni sa xi 'mí mirra, tanga Kjisoo kats'ejín. ²⁴Nguije akjat'a kro, jajuún katsatonjo kjoach'áncha njño Kjisoo mí ra xi sakóo nga ngo nga ngo.

²⁵Chiboá nijan nga tajño nga akjat'a kro. ²⁶Kó ngo yátie akjat'a toko kroo xi kjit'a ngo én xí bí tsó: “NDA REE XTA JUDIOO.” ²⁷Kó nijan akjat'a kro jó já chejé, ngo nga fojnií kojo ngo nga skoón. ²⁸Kó boá ts'én jatjosón ni xi tsó xojon eén Néná nínga bí tsó: “Kó boá ts'én kja kamáxkijo xta xi ndajín.”

²⁹Kó xta xi ja'a kjaa achichí ch'o katsoó Kjisoo, kó kats'énkatjí má toko nga bí katsó:

—Ji xi ni'ínkixóndé jí nangoxii Néná, s'e xi ma ján nixtin ni'inde nguini, ³⁰'naxié'é soboe ji yoojo kó titjajen ji kroo!

³¹Ti boá ti ts'én tsajnókie já nguitokoo chiná'mii kojo já chjiniekjoakitii nga jak'ie ja nga jan bí katsoó xkjín:

—Ts'axié'á kje'e xta, tanga majiín 'boxié'á soboa yoojo. ³²¡Kui Kristoo, nda Ree naxindá Israell, ngatjatjajen kroo ngot'e, tsì'e nga xcha kó s'ijinná! Kó ngaskande kui já xí nijan kisit'ajo kroo ch'o katsoó Kjisoo.

³³Kó nga kamándis'ueé kamá jño ngayeje ngasondiee ngaskande nga kamá chiboá ján. ³⁴Kó nga kamá chiboá ján nga kamánguixón, Kjisoo 'niú askandáya nga bí katsó:

—Eloí, Eloí, ¿lama sabaktani? (Ne tsa'an, Ne tsa'an, ¿ánní nga ti'bíjñimasién ní? Tsó kui eén.)

³⁵Kó tjín xta xi síndo kjaa, nga tsint'ie ni xi katsó Kjisoo bí katsó:

—Ján'an xi tjítsó nga ts'énychjiaa nda chjinie'eén Néná xi 'mí Elíaa.

³⁶Kó ngo nda tsangá má nga kijíka'á ngo nixó xi kats'énk'andyi ni bino san, s'e ngo yáxa ítókó, s'e katsjaá Kjisoo tsì'e nga k'uí, s'e kijítsangui'a ts'oa Kjisoo nga bí katsó:

—Xióchonjnú, akjenráa nga Elíaa kjoe'ek'énjengui.

³⁷Tanga Kjisoo 'niú askandáya, je'etsí'oón, s'e k'ien. ³⁸Kó s'e njñontjibé xi tjién nguiya nangoxii jó tjín kamá nga katjondiyá, ndeskande nk'a jan ngaskande nguindié jan. ³⁹Kó kui ndajun nguitoko, xi sikón kjen Kjisoo, nga boá ts'én je'etsí'oón Kjisoo nga k'ien, bí katsó:

—Jakoxi nga kui ndaa xi ndí Néná.

⁴⁰Kó kjín má ínychjín xí ta kjín askotsijeen ni xi kamaá, nguijiin kui ínychjín kis'indo Nariya Lena, Nariya naaa Sandiyaá kojo Kosiee, kojo Nasalomee. ⁴¹Kui ínychjín kijítjinguui Kjisoo, kó kuí boá xi kats'enseén nga

kis'ijña nangui Galilea. Kó tì kjín ngase ínychín xi kis'indo kíaa xi nijan kijjo Kjisoo nga kijí naxindá Jerusalen.

Bì ts'én akjanijín Kjisoo

(Matió 27:57-61; Rka 23:50-56; Juq 19:38-42)

⁴²Kó nga kamánguixoon, nga nixtin nga tjimíndyionda, ngo nixtin nguindiee nga kjochó nixtin ndikoón, ⁴³jachó ngo nda xi 'mí Kosie, nda xi chjiani naxindá Arimatea, xi tjiín xá kia nguijín já nguitokoo, kui xi tì ts'énkoyaa nínga botixómá Néná, kamákón nga kijíkoón Pilatoo kó ts'í'aa yojo k'ieen Kjisoo. ⁴⁴Kó Pilatoo achichí kijíndikoón nga je k'ien Kjisoo, kó tsíchjiaa ndajun nguitokoo, kó asíyaa tsi je tsie nií nga je k'ien, ⁴⁵kó nguije katsáya ndajun nguitokoo nga je k'ien Kjisoo, Pilatoo kats'énk'as'ieen yojo k'ieen nda xi 'mí Kosiee. ⁴⁶Ngo njñontjibé ts'atsie kui ndaa, kó nguije ts'enjengui kroo yojo k'ieen Kjisoo ítsakjájón kui njñontjibee s'e íjña yojo Kjisoo ngo nguiya ngatsjo xi tikón ngo naxi, s'e kats'éngátikjayá ngo ndijo xi íchjani ngantjoaa kui tixa ngatsjoó. ⁴⁷Kó Nariya Lenaa kojo Nariya naaa Kosiee askotsijeen nínga akjanijín Kjisoo.

Bì ts'én ja'á'yaá Kjisoo

(Matió 28:1-10; Rka 24:1-12; Juq 20:1-10)

16 Kó nguije ja'a nixtin ndikón, Nariya Lenaa, Nariya naaa Sandiyaá kojo Nasalomee, ts'atsie ndasíjen xi sanguínjón yojo Kjisoo, nínga kijínijín. ²Kó nga tajñoó nixtin tjoón xomanaa, nguije tjtjót ts'ueé, jachó nínga tikón ngatsjoó Kjisoo, ³tanga bí katsó jak'ie ja ngajaán xkjín:

—¿'Yá xí kjoa'áxínná ndijo xi kji'ixtio ngantjoaa ngatsjoó?

⁴Tanga nga askotsijen kamábe nga je kamátíyaa ndijo je xi kji'ixtio ngantjoaa ngatsjoó. ⁵Kó nga ts'as'ien nguiya tixa ngatsjoó, kamábe ngo nda ti xi yajá ngo njño ndio tiboá, xi tikón xtjien nga fojnií nínga kis'ie Kjisoo, kó kui ínychjín achichí katsakjonní, ⁶tanga kui nda tii bí katsoó:

—Ngatá ndakonjín majnú. Je be an nga Kjisoo nasarenoo xí ndyimindyiséjnú, nda xi akjat'a kroo. Je ja'á'yaá, je nguiti jmíjín k'iee, tsitsíjenjnú nguindie nínga kis'ie. ⁷Tanga tanguínjnú, kó t'iyajnú xta ts'e, kojo Peé, nga “Kjisoo kia ts'énfítjónjnú nangui Galilea, kia xchajnú kuí xikó katsó.”

⁸Kó kui ínychjín nguije boá ki'míí tsangá má nga jataxie nguiya ngatsjoó, ngaskande jatsié má nga katsakjonní, nde ta'yajín ni xi katsáyaá kui nií ngat'a katsakjonní.

Kjisoo bí ts'én akoó yojo Nariya Lenaa

(Juq 20:11-18)

⁹Kó nguije ja'á'yaá Kjisoo nga tajñoó, nixtin tjoón xomanaa, tjón má Nariya Lenaa akoó yojo Kjisoo, kui xtachjoón xí Kjisoo ts'axieé yojo yito xindajín. ¹⁰Kijí kui xtachjoón kó kijítsáyaá xta xi nijan kistso'bájo Kjisoo,

ngat'a kjen nga ta ndasen síndo koje ndyikjandá kuí jaá. ¹¹Kó kui jaá nga tsint'ie nga tikón Kjisoo, koje nga kamábe an tjítsó kui xtachjoón, nde kis'ijinjiín.

Kjisoo bi ts'én akoó yoojoo jó xta tsi'e

(Rkq 24:13-35)

¹²Kó nguije kamá kui nij, Kjisoo kje'e kis'ie nga akoó yoojoo jó xta tsi'e xi ndyifí ndiya jnoo. ¹³Kó kui jaá kijítsáyaá já xí ngasee, tanga ti nde kui kis'ijinjiín.

Kjisoo bi ts'én katsjáxaá koje katsanguiya apostroo

(Matiq 28:16-20; Rkq 24:36-49; Juq 20:19-23)

¹⁴Nga fet'a Kjisoo akoó yoojoo nga tiengo xta tsi'e tjienga síndo t'a yeje yamíxa, kó kats'énxchánjo ngat'a kis'ijinjiín, koje kjoaa nga ta nisién tajá inímaa, ngat'a nga kats'éns'ijinjiín xta xi je kamábe nga je ja'á'yaá Kjisoo.

¹⁵Kó bi katsoó:

—Tanguínjú ngayejesón ngasondiee kó t'inijmijnúu ngayeje xta éntjatsiee Néná. ¹⁶Xi s'ijiín kó kotíndá yoojoo, kuí xi'ba xi kjetjo'aa yoojoo, tanga xi s'ijinjiín, kuí xi'ba xi kamajeé. ¹⁷Kó kui chíboa xi'bi xi k'uítsomajo xi s'ijiín: ja'én tsa'an k'oxié ni xindajín, kó kuichjia éntjatsie, ¹⁸nda tsi skíbe ngo ye, koje nda tsi k'uí ni xi ts'enk'iénná, jmí ni sa'ínjiín, kó ti boa ti ts'én tsi kuí'ljnásoón tsja xta xi oon, kamandaya.

Bi ts'én kijí Kjisoo ndi'ak'ajmi jan

(Rkq 24:50-53)

¹⁹Kó boa ts'én Ndia Kjisoo nguije tsíchjiajo xtaa, kachjanink'a nga kijí ndi'ak'ajmi jan, kó tsja fojnií Néná kis'ijñat'aa. ²⁰Kó kui jaá kijík'ínijmi éen Néná ngayejesón ngasondiee, kó Néná asíkojo nga katsjánga'niuú éen nga kats'én kjoandikón. Boa kji'i.